بانک

د افغانستان بانک میاشتنۍ
یوولسم کال، یوسلو دېرشمه ګڼه د ۱۳۹۷ د وري میاشت

د افغانستان بانک

د افغانستان بانک، لومړني اسلامي بانک ته د فعالیت جواز ورکړ

افغانی، زمونږ د ویاړ،
اقتدار او ملي هویت نښه ده!

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

هیئت تحریر: ایمل هاشور، داکتر جهانتاب ولیزار و اقبال صافی

سردبیر: شفیق الله بارز

مدیر مسئول: یما عفیف

گزارشگران: حمیدالله فیضی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

مترجمان: عین الله عیان و مسعود ودان

مسئول چاپ و توزیع: تمیم احمد صمیمی

آدرس: آمریت اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تیلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پُست الکترونیکی: magazine@dab.gov.af

صفحهٔ الکترونیکی: www.dab.gov.af

شمارهٔ ثبت: ۶۵۸

www.facebook.com/AFGCentralbank

twitter.com/AFGCentralbank

Da Afghanistan Bank-Youtube

Da Afghanistan Bank-Google+

د دې ګڼې مطالب

اعمار بندهای برق، افغانستان را از برق وارداتی بی نیاز خواهد کرد

د افغانستان بانک تفاهمنامه تبادل معلومات مالی را با وزارت ...

د افغانستان بانک، لومړني اسلامي بانک ته د فعالیت جواز ورکړ

د افغانستان بانک، د افغانی پیسو د کارونې په اړه سروې ترسره...

د افغانستان او آسترالیا هېوادونو د مالي معاملاتو او راپوروونو...

سیستم های تادیاتی و تسهیلات آن در افغانستان

بانکنوت‌های آینده، پلاستیکی خواهند بود

د نړۍ ستر صادرونکي هېوادونه

د اقتصاد په پیاوړتیا کې د ځنګلونو رول

مالیات و مؤثریت آن در رشد اقتصاد

د افغانستان بانک عملیاتی کړنو ته ځغلنده کتنه

پولي سیاست او د هغه اغیزې په اقتصاد کې

اقتصاد چین در سال ۲۰۱۷ قناعت بخش بوده است

مختصری به اقتصاد جهان و افغانستان

د افغانستان اقتصادي پیاوړتیا په کرنیز سکتور پورې تړلې

تشبثات کوچک و نقش آن در رشد اقتصاد کشور

مسکن، یکی از نیاز های اصلی زنده‌گی

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسئولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسنده‌گان آن بر می گردد.

استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

اعمار بندهای برق، افغانستان را از برق وارداتی بی نیاز خواهد کرد

تولید برق در توربین اول بند برق نغلو پس از ۸ سال، در حمل ۱۳۹۷عملاً آغاز شد. این تلاش نویدیست برای آیندهٔ روشن مردم افغانستان و گامیست خوب و ارزنده به سوی خود کفایی کشور . افغانستان طی بیشتر از یک و نیم دههٔ گذشته برای یک آیندهٔ خوب اقتصادی، سعی و تلاش پیگیر نموده است که میتوان از تلاش های دولت در زمینه بازسازی و نوسازی زیربناها بخصوص بندهای برق در کشور عزیز ما نام برد.

افغانستان دارای دریا های خروشان و آب های فراوان است که به دلیل نا امنی های چند دهۀ اخیر این آبها بدون مدیریت سالم و بدون استفاده به کشور های همسایه سرازیر می شود و افغانستان خود نمی تواند از منابع آبی خود بهرۀ کافی ببرد. خوشبختانه دولت افغانستان متعهد است تا با همکاری سایر کشورها از این آب ها در تولید برق و آبیاری زمین های زراعتی کشور استفاده بهینه نماید که بند سلما و توربین اول بند برق نغلو و بهره برداری از آنها از نمونه های بارز در این راستا شمرده می‌شوند.

ایجاد و راه اندازی این نوع پروژه ها برای رشد و انکشاف اقتصادی کشور یک امر حتمی و ضروری پنداشته می شود. با ایجاد بند های برق از یک طرف از هزینه هنگفتی که برای برق وارداتی به کشور های دیگر تادیه می شود، جلوگیری به عمل آمده و از جانب دیگر با ایجاد چنین پروژه های توسعوی و زیربنایی افغانستان می تواند تا نیاز داخلی خود را در قسمت تأمین برق شرکت های صنعتی و تولیدی به قیمت نازل و آبیاری زمین های زراعتی مرفوع نموده و حتی در صورت مازاد برق تولیدی، آنرا به کشور های دیگر صادر و از این مدرک عواید زیادی را بدست آورد.

در نتیجه میتوان گفت که تولید برق داخلی از هزینه ای که برای برق وارداتی پرداخت می گردد، جلو گیری نموده و باعث افزایش عواید و غنامندی اقتصاد کشور می گردد. ▣

د افغانستان بانک تفاهمنامۀ تبادل معلومات مالی را با وزارت امور داخله به امضا رساند

کابل،۶ حمل ۱۳۹۷- تفاهمنامۀ دو جانبه همکاری به هدف تبادل معلومات به منظور مبارزه با پولشویی، از بین بردن منابع مالی تروریزم، قاچاق پول و جلوگیری از جرایم مالی میان د افغانستان بانک و وزارت امور داخله به امضأ رسید.

محترم خلیل صدیق رئیس کُل د افغانستان بانک گفت که به اساس این تفاهمنامه ادارات مربوطه می توانند در مبارزه با جرایم، همکاری مؤثر نموده و از پولشویی جلوگیری نمایند.

محترم خلیل صدیق افزود که به اساس این تفاهمنامه دسترسی به اطلاعات در مورد منابع مالی تروریزم، مواد مخدر و جرایم مالی تسهیل گردیده و در مورد ردیابی جرایم مالی همکاری و هماهنگی بیشتر ایجاد می شود.

در عین حال محترم ویس احمد برمک وزیر امور داخله، برنامه دسترسی و شریک سازی معلومات جهت مبارزه با تروریزم را مهم عنوان نموده و افزود این برنامه می تواند در راستای از بین بردن منابع مالی تروریزم و مبارزه با پولشویی تاثیر مثبت داشته باشد.

در اخیر رئیس کُل د افغانستان بانک از تمامی ارگان ها به خصوص ارگان های عدلی، کشفی و قضایی خواست تا در مبارزه با پولشویی و از بین بردن منابع مالی تروریزم دست به دست هم داده و نگذارند که افغانستان از این رهگذر زیانمند شود.

قابل یادآوریست که در مراسم امضای این تفاهمنامه علاوه بر رئیس کُل د افغانستان بانک و وزیر امور داخله، نماینده مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی افغانستان، اداره نظارت امور مالی و نمایندگان ادارات مختلف نیز اشتراک نموده بودند. ▣

د افغانستان بانک، لومړني اسلامي بانک ته د فعالیت جواز ورکړ

د ۱۳۹۷ کال، د وری ۲۵ مه – د افغانستان بانک د یوې غونډې په ترڅ کې د پولي خدمتونو د پراختیا، د بانکدارۍ د ودې او د مالي سیستم د پیاوړتیا په موخه «د افغانستان اسلامی بانک» ترنامه لاندې یوه بانک ته د کار د پیل جواز ورکړ.

د غونډې په ترڅ کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر ووېل چې د پولي خدمتونو د پراختیا او خلکو ته په مالي راکړو او ورکړو کې د آسانتیا د رامنځته کولو په موخه ژمن دي چې اسلامي بانکدارۍ ته هم پراختیا ورکړي.

ښاغلي نوشیر زیاته کړه چې د نړۍ په ډېریو هېوادونو کې اسلامي بانکدارۍ وده کړې ده او اوس په افغانستان کې هم د اسلامي بانکدارۍ د کړنو لپاره ځانګړې بانک رامنځته شو چې د اسلامي قوانینو تر سیورې لاندې به خپلو چارو ته دوام ورکړي.

دغه راز د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي محمد قسیم رحیمي هم ووېل چې د اسلامي بانکدارۍ سیستم په اسلامي اصولو او ریبنو باندې ولاړ دی او په افغانستان کې به مثبت بدلونونه رامنځ ته کړي، ځکه ډېرې خلک به د اسلامي ګټې د ترلاسه کولو په موخه له اسلامي بانک سره خپلې پیسې وساتي.

په دې پروګرام کې د افغانستان بانک د دوو مرستیالانو سربېره د افغانستان بانک د بېلا بېلو شعباتو آمرینو او مرستیالانو او د افغانستان د اسلامي بانک مشریز پلاوي ګډون کړی وو.

د یادونې وړ ده چې اسلامي بانکداري هم د نړۍ د مروجې بانکدارۍ موخې تعقیبوي، یعنی د خلکو څخه د خورو ورو پیسو راټولول او د ګټې لپاره د پیسو په کار اچول دي، خو په دې توپیر سره چې د یوې مالي معاملې څخه لاس ته راغلې ګټې او زیان ویشل د اسلامي فقهي اصولو پربنسټ ولاړ دي چې د سود له ورکولو څخه ډډه کېږي. په تېرو کلونو کې یو شمېر بانکونو د اسلامي بانکدارۍ ځانګړې فعالې کړې دي، خو اوسمهال د اسلامي بانکدارۍ ځانګړې بانک د کار د پیل جواز ترلاسه کړ چې د بانکدارۍ په ډګر کې به یو مثبت ګام وي.▣

د افغانستان بانک، د افغانی پیسو د کارونې په اړه سروې ترسره کړې ده

د ۱۳۹۷ کال، د ورې ۲۰ مه – د افغانستان بانک د پولي سیاست کارکوونکو د نورو څېړنو او پلټنو ترڅنګ د افغانی د کارونې او د هغې د ترویج د اغیزو په اړه سروې ترسره کړې ده او د دې سروې پایلې یې د افغانستان بانک له مشرتابه پلاوي سره شریکې کړې.

د افغانستان بانک لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق د غونډې په ترڅ کې د پولي سیاست د آمریت څېړنې له برخې څخه د منني ترڅنګ وویل چې د کره شمېرو راټولول، په بېلابېلو برخو کې د سروې ګانو ترسره کول او د هېوادوالو سربېره نړیوالو سره د کره او دقیقو اعدادو او ارقامو شریکول د افغانستان د اقتصادي سکتور څواکمنتیا او پیاوړتیا لامل کېږي.

ښاغلي خلیل صدیق زیاته کړه چې د افغانستان بانک باید په ډېرو برخو کې سروې، او څېړنې ترسره کړي او باید هڅه وشي چې دقیق او حقیقي ارقام له هېوادوالو سره شریک شي، ترڅو د افغانستان بانک هم د احصائیې ملي اداري ترڅنګ په مالي برخه کې د کره شمېرو او احصائیو خپرونکی وي.

د افغانستان بانک د پولي سیاست د لوی آمریت مهمه دنده د کورنیو بیو او د ملي پیسو د ارزښت د ساتلو په موخه د هېواد د پولي او اسعاري سیاست د طرحو تر لاس لاندې نیول او اجراء کول او د افغانی د کارونې په اړه د بېلابېلو پالیسو جوړول دي.

د افغانستان بانک له خوا سروې د هېواد په څلورو ننګرهار، کندهار، هرات او ګردیز زونونو کې ترسره شوې او له دې سروې څخه ښکاري چې د بهرنیو اسعارو د کارولو اصلي ستونزه د وارداتو زیاتوالی، نا امني او د زده کړو ټیټوالی دی چې په دې اړه باید کوټلي ګامونه پورته شي.

د یادونې وړ ده چې په دې اړه غونډه کې د افغانستان بانک د لوی رئیس ښاغلي خلیل صدیق سربېره د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر، د پولي سیاست آمریت ګڼ شمیر کارکوونکو او د څینو نورو شعباتو مدیرانو ګډون کړی وو. ▪

د افغانستان او آسترالیا هېوادونو د مالي معاملاتو او راپورونو د څېړنې د مرکزونو ترمنځ د معلوماتو د ادلون بدلون په اړه هوکړه لیک لاسلیک شو

د ۱۳۹۷ کال د وري ۱۵ مه- د افغانستان بانک د مالي معاملاتو او راپورونو د څېړنې او د آسترالیا هېواد د مالي معاملاتو او راپورونو د څېړنې مرکزونو ترمنځ د مالي مشکوکو معاملاتو په اړه د راپور ورکونې او د معلوماتو د شریکولو په موخه د افغانستان بانک د لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر په شتون کې د همکارۍ هوکړه لیک لاسلیک شو. د دې هوکړه لیک د لاسلیک موخه دوه اړخیزه همکاري، د معلوماتو ادلون بدلون، له مالي جرایمو سره مبارزه او د پیسو وینځلو د پروسې مخنیوی دی.

د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر هم د آسترالیا هېواد د مالي معاملاتو او راپورونو د څېړنې مرکز له همکاریو څخه مننه وکړه او زیاته کړه چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې په هېواد کې د مشکوکو مالي معاملاتو سره په کلکه مبارزه او دیوه پرمختللي مالي سیستم لپاره لارې چارې هوارې کړي.

مخکې تردې د افغانستان بانک د مالي معاملاتو او راپورونو د څېړنې مرکز له یو شمیر نورو هېوادونو سره د معلوماتو د شریکولو هوکړه لیکونه لاسلیک کړي دي، چې اوس یې د آسترالیا هېواد له نوموړي مرکز سره هم هوکړه لیک لاسلیک کړ. دواړو لورو له مالي جرایمو سره په کلکه مبارزې ټینګار وکړ او د آسترالیا هېواد د مالي معاملاتو او راپورونو د څېړنې مرکز استازو ژمنه وکړه چې دغه مرکز د افغانستان له مالي او اقتصادي ادارو سره هر ډول همکارۍ ته چمتو دی.

د یادونې وړ ده چې د افغانستان بانک د مالي معاملاتو او راپورونو د څېړنې مرکز په ۲۰۰۴ زیږدیز کال کې جوړ شوی او مهمه موخه یې د هغو مالي معاملاتو څخه مخنیوی دی، چې له نامشروع لارې ترسره کیږي او د ترهګرۍ د تمویل او ملاتړ په برخه کې ترې کار اخیستل کیږي.▣

سیستم های تادیاتی و تسهیلات آن در افغانستان

سیستم های تادیاتی از وسایل و عناصر عمدهٔ اقتصاد بشمار میروند که افراد و شرکت‌ها میتوانند از این طریق برای اخذ و پرداخت پول بابت اموال و یا خدماتی که خریداری نموده اند، به وسیله چک، دبت کارت، کریدت کارت و یا فرستادن سفارش های تادیاتی به بانک های شان پرداخت نمایند.

سیستم های تادیاتی فعالیت‌های مؤثری را در قسمت جریان وجوه پولی بین افراد، تجارت پرچون و بازار های عمده بطور سریع و مصون فراهم می سازند. د افغانستان بانک نیز وظیفه خویش را در بخش تادیات ملی به طور احسن انجام داده و سعی می‌نماید تا در این راستا سهولت های بیشتری را برای هموطنان عزیز فراهم نماید.

در اینجا جهت وضاحت بیشتر موضوع به طور فشرده به سیر تکامل سیستم های تادیاتی می پردازیم:

اولین سیستم پرداخت را فزیکدان معروف آلمانی بنام کارل اشتنهایل، در سال ۱۷۷۴ میلادی به شکل تلگراف اختراع کرد که فقط یک سیم داشت و زمین را به جای سیم دوم که ناقل خبر بود، مورد استفاده قرار میداد. او بجای استفاده از سیستم الکترونیکی از ماشین مدار استفاده کرد و در هر دو طرف جریان الکترونیک را بوجود آورد که این دستگاه به تدریج تکامل یافت و به خاطر انتقال پول مورد استفاده قرار گرفت.

افغانستان نیز تا به میان آمدن سیستم های پرداخت الکترونیکی در سال ۱۳۸۲ برای انتقال پول از یکجا به جای دیگر، تلگراف را مورد استفاده قرار میداد.

افغانستان و سیستم های تادیاتی

پس از سال ۱۳۸۱ و ایجاد حکومت جدید، توجه روی سیستم های تادیاتی بیشتر شده و کشور در مسیر تحول قرار گرفت. د افغانستان بانک منحیث بانک مرکزی کشور وظایف منحصر به بانکداری مرکزی را عهده دار شد. یکی از وظایف اساسی د افغانستان بانک را طرح، ایجاد و توسعه سیستم تادیات سالم، مصون، مؤثر و قابل اعتماد ملی برابر با معیارهای بین‌المللی تشکیل میدهد که در پرتو این اصل از همان زمان تا حال فعالیت های شمرده و پیگیر را انجام داده است که مختصر آنرا در اینجا می‌آوریم:

سیستم تادیات بین المللی (SWIFT): به آنعده از معاملاتیکه یکی از طرفین خارج از افغانستان واقع باشد، معاملات بین‌المللی گفته میشود و همچو معاملات با استفاده از سیستم سویفت که با معیارهای قبول شده بین المللی عیار میباشد، صورت می گیرد. سیستم سویفت د افغانستان بانک با درنظرداشت سفارش های کمپنی عرضه‌کننده خدمات مربوطه همه ساله تجدید شده و با سیستم های سایر بانک‌های جهان هم سطح میباشد.

احمدضیأ" رفیقی"

تیم لیدرتادیات داخلی

سیستم تادیات بین نماینده‌گی‌ها (AFTS): د افغانستان بانک در تمام ولایات کشور غرض فراهم نمودن خدمات بانکی برای ارگان‌های دولتی، بانک‌های تجارتی، همبستگی ملی و سایر ادارات نماینده‌گی های خود را فعال نگهداشته است. از این سیستم برای اجرای انتقالات پولی آنعده از نماینده گی های ولایتی یا سرحدی که با سیستم سی بی اس دفتر مرکزی مدغم نمی باشند، استفاده به عمل میاید.

سیستم تادیات بین البانکی (ACSS): این سیستم جهت تصفیه معاملات بین البانکی میاشد و به شکل برقی با استفاده از انترنت صورت گرفته و تصفیه معاملات در ایام کاری از این طریق صورت می گیرد. تمام بانک ها در »

افغانستان عضویت سیستم متذکره را داشته و معاملات خود و مشتریان شان فی مابین بانکها توسط سیستم ACSS اجراء میگردد.

بخش تصفیه چک ها (Clearing House): افغانستان از جمله کشورهایست که اکثراً درآن پرداخت‌های پولی به علت عدم موجودیت سیستم های تصفیه چک‌ها و آشنائی مردم به این پدیده و سایر سیستم های تادیاتی، توسط پول نقد انجام میگیرد. به منظور ترویج هر چه بیشتر سیستم‌های غیر نقدی و افزایش رغبت مشتریان بانک‌ها برای استفاده از ابزارهای تادیات غیر نقدی، از جمله چک صورت میگیرد. بانک های فعال در افغانستان عضو این سیستم بوده و چک‌های مشتریان شان از همین طریق تصفیه می گردد.

نصب شبکه مشترک تادیات ذریعه موبایل، ماشین های ATM و POS

طوریکه دیده میشود، در این اواخر سیستم های تادیاتی در افغانستان رو به توسعه بوده و با گذشت هر سال سیستم جدید پرداخت به خانوادهٔ وسایل تادیاتی کشور افزوده میشود. این وسایل که شامل ماشین‌های اتومات صرافی، ماشین های (POS)، دبت کارت، کریدت کارت، تادیات ذریعه موبایل، انترنت و غیره میباشد، توسط سکتور بانکی عرضه میگردد. معرفی هر کدام از این وسایل جدید تادیاتی بر پیچیده گی نظام پرداخت می افزاید. از اینرو د افغانستان بانک منحیث نظارت کننده و تنظیم کننده سیستم های تادیاتی کشور وظیفه خود میداند تا در انسجام و عصری سازی نظام پرداخت اقدام جدی و مؤثر نماید. د افغانستان بانک در نظر دارد تا شبکه مشترک تادیات وسایل برقی فوق را طور ایجاد نماید تا این سیستم ها با یکدیگر ارتباط داشته و معاملات را تبادله نموده بتوانند. یعنی از هر وسیله تادیاتی فوق الذکر از هر محل و بانک استفاده صورت گرفته بتواند،که این خود، ساحه دسترسی به سیستم تادیاتی را وسعت میبخشد.

سیستم RTGS

RTGS سیستمی است که در آن معاملات به طور انفرادی و در صورت موجودیت بیلانس کافی در حساب بانک عضو نزد بانک مرکزی تصفیه میشود. این سیستم یک نوع نرم ابزار است که برای بانک‌ها و مؤسسات مالی عضو خویش سهولت تصفیه معاملات را بطور کاملاً برقی، به طریق انفرادی و متداوم الی ختم اوقات کاری فراهم مینماید. معاملات انتقالی که از این طریق طی مراحل و اجراء میگردد، بانک گیرنده از مبلغ معامله وارده در عین روز دوباره استفاده نموده میتواند.

وظایف عمده د افغانستان بانک در بخش تادیات ملی را بعضی موارد تشکیل می دهد که در ذیل به آنها اشاره می نمائیم.

د افغانستان بانک وظیفه دارد تا سیستم های تادیاتی را برای افراد، شرکت ها، دولت و بانک های تجارتی که در افغانستان فعالیت دارند، فراهم نماید تا سیستم های متذکره برای شان قابل دسترسی باشد. همچنان تمام افراد جامعه بطور مستقیم و غیر مستقیم بتوانند از مزایای سیستم های تادیات عصری استفاده نمایند.

د افغانستان بانک اجراءکننده سیستم های تادیاتی به خصوص تصفیه معاملات میباشد. بدین معنی که بانک های تجارتی، مؤسسات مالی دولتی و غیر دولتی معاملات خود و یا معاملات مشتریان خویش را با استفاده از سیستم های تادیاتی بین خویش تبادله نموده و طی مراحل و دوران حسابی معاملات شان توسط د افغانستان بانک از حسابات شان صورت میگیرد.

د افغانستان بانک وظیفه دارد تا تمام سیستم های تادیاتی را نظارت نموده و اطمینان حاصل نماید که سیستم های متذکره در مطابقت با معیارهای تادیاتی، قوانین و مقررات تعیین شده قرار دارند. حدود صلاحیت که در قانون د افغانستان بانک توضیح گردیده است، د افغانستان بانک را بحیث تنظیم کننده سیستم های داخلی و بین المللی افغانستان مقرر می‌نماید.

سیستم پرداخت الکترونیکی جمعاوری محصول گمرکی که یک گام ابتدایی و مؤثر در راستای ایجاد حکومت داری

»

شفاف است، تجار را قادر میسازد که محصول گمرکی شان را بشکل الکترونیک به اسرع وقت پرداخت نمایند که شفافیت و مصونیت مالی و جانی را برای شان تأمین مینماید. دستاورد های را که اداره گمرکات افغانستان حصول نموده است در منطقه نظیری ندارد، زیرا سیستم های بکار رفته ریاست عمومی گمرکات نسبت به سیستم های آسیای مرکزی و کشورهای همجوار پیشرفته تر است.

حکومت داری الکترونیکی که نمونه عینی آن، اداره گمرکات افغانستان است، تجار را قادر میسازد که مستقیماً با گمرکات سراسر افغانستان ارتباط داشته باشد که بین وزارت مالیه و د افغانستان بانک و سایر بانک ها هم آهنگی و ارتباط بوجود می آید که در روند کنونی در انتقالات پول شفافیت، سرعت و مصونیت بوجود می آورد. در گذشته، تجار پرداخت های شان را در ادارات گمرکی محلی طی مراحل مینمودند، اما با ایجاد این سیستم تجار قادر میشوند که محصول گمرکی شان را در ولایات و مرکز پرداخت کنند و همزمان با تمام مراکز مرتبط و هماهنگ باشند.

قبل از به وجود آمدن سیستم اسیکودا در جهان، سیستم و پروگرام خاص برای اتومات نمودن گمرکات وجود نداشت، بناءً در سال ۱۹۸۱ بنابر تقاضا و پیشنهاد بعضی از کشورهای روبه انکشاف سیستم اسیکودا توسط ادارۀ ملل متحد برای انکشاف و تجارت (UNCTAD) بوجود آمد. این سازمان مسئولیت تطبیق سیستم اسیکودا را در کشورهای جهان بدوش دارد. سیستم اسیکودا از سال ۱۹۸۱ تاکنون در ۸۰ کشور جهان تطبیق و مورد استفاده قرار گرفته که افغانستان نیز عضو این سیستم میباشد و در حال حاضر در گمرکات افغانستان تطبیق می گردد.

تمام مراحل خروج اموال اعم از واردات و صادرات، اظهار اموال قبل از ورود، اجرای کنترول های مختلف، ثبت و ارزیابی اظهار نامه محاسبات و غیره، امکان اظهار نمودن اموال به روش های مختلف دستی، کمپیوتری یا پست الکترونیکی صورت میگیرد.

سیستم های تادیاتی در حوزه تجارت و مراودات اقتصادی از اهمیت خاصی برخوردار بوده و سهولت های قابل لمس را بمیان آورده است.

رشد شتابان عرصه های گوناگون، زنده‌گی بشری را تحت تأثیر قرار داده و باعث تحولات بنیادی در بسیاری از اصول و شیوه های اقتصاد و تجارت شده است. تجارت الکترونیکی حاصل پیوند میان تجارت و پیشرفت اطلاعات به سرعت درحال گسترش است. در همین ارتباط گمرک الکترونیک به عنوان یکی از ارکان مهم تجارت الکترونیکی به طرق مختلف میتواند که سبب شفافیت هرچه بیشتر در گمرک گردد. اولین طریقه عبارت ترخیص الکترونیکی می باشد. یک ویژه‌گی متمایز تجارت الکترونیکی عبارت از ایجاد فرصت برای تجارت بدون مرز است، در زمینۀ برخی کالاها و خدمات، انترنت با ایجاد امکان تحویل الکترونیکی سفارشات، به طور مؤثر مراحل ترخیص گمرکی را در معاملات تجاری بین المللی حذف می کند. در معاملات تجارت الکترونیکی، کالاهایی که مستلزم تحویل فیزیکی است، ارسال الکترونیکی داده های مربوط به اسناد حمل و نقل و اظهار نامه های گمرکی برای ادارات گمرکی، این امکان را فراهم می سازد که قبل از اینکه محموله تخلیه شود، اموال مربوط به آن جهت ترخیص مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. نتیجۀ اینکار ترخیص فوری محموله است، در حالیکه همزمان به علت تجزیه و تحلیل بهتر و سریعتر اموال، دقت و ارزیابی خطرات گمرک بهبود می یابد. بنابر این بدون تأثیر نامطلوب بر اعمال قوانین و مقررات، الزام به بازرسی فزیکی محموله کاهش می یابد. مستند سازی الکترونیکی با استفاده از یک ساختار مشترک و با ایجاد ارتباط اینترنتی بین ادارات نظارتی، میتواند فرایند ارسال اطلاعات لازم برای ترخیص را به ورود یکبار اطلاعات تبدیل کند.▣

منابع:

1. قانون د افغانستان بانک

2. آمریت تادیات، دافغانستان بانک

3. www.mof.gov.af

بانکنوت‌های آینده، پلاستیکی خواهند بود

برای آن عده از کشورهای که در مورد تأثیرات محیطی بانکنوت‌های خویش نگران اند، تعویض بانکنوت ها به شکل پولیمر (بانکنوت‌های که از چندین ترکیب به اضافهٔ پلاستیک ساخته می شوند) گزینهٔ منطقی به شمار می‌رود.

طرف‌های معاهده کنوانسیون تغییرات اقلیمی سازمان ملل متحد در پاریس، ضمن تعهد در جهت مقابله با تغییر اقلیم، مسئله تأثیرات محیطی بانکنوت‌های شان را نیز منحیث یک معضله مطرح نموده و در زمینه مقاومت و مصونیت آن تبادل نظر نمودند.

کشورهای مختلف در طول ادوار تاریخ از مواد مختلف در ترکیب پول خود استفاده نموده اند، مثلاً چین از پوست حیوانات گرفته تا چرم، پنبه، فلزات گرانبها تا پلاستیک را در ترکیب پول خود تا هنوز بکار بسته است. سیر سکه و بانکنوت در این کشور همزمان با رشد و توسعه اقتصادی بادرنظر داشت منابع موجود، معرف وضعیت سیاسی -اجتماعی مردم چین بوده و نشان می‌دهد که مردم با گذشت زمان چگونه سعی به خرج دادند تا به وضعیت امروز دست یافته اند.

چین تا قرن هفتم در معاملات اقتصادی خود از مسکوکات استفاده می نمود، اما پس از آن با گسترش دامنهٔ تجارت و بمنظور رفع نیازمندی مردم در داد و ستدهای پولی، بانکنوت را طرح و چاپ نمود. به همین ترتیب مارکوپولو در قرن سیزدهم طرح پول های کاغذی را به اروپا داد و اولین بانکنوت کاغذی اروپا در سال ۱۶۶۱ توسط بانک ستوک هولم پخش و نشر شد.

بانکنوت‌های کاغذی بعنوان بهترین انتخاب اسعاری در تمام جهان شناخته شده و به همین شکل طی قرن‌های متمادی مورد استفاده قرار گرفته است، اما با پیشرفت‌های اخیر تکنالوژی، بانکنوت های نوار پلاستیکی معرفی شده که علاوه بر ویژه گی های مصونی، عمر بیشتر وکارایی مؤثرتر را نیز به همراه دارد.

جایگزینی بانکنوت‌های کاغذی با پلاستیکی

بانکنوت های پولیمر برای اولین بار از سوی آسترالیا در سال ۱۹۸۸ صادر گردیده و اکنون در آن کشور مورد استفاده قرار می گیرد.

آسترالیا تصمیم دارد تا سلسلهٔ از بانکنوت‌های جدید را با صادر نمودن بانکنوت ۵ دالری آغاز نماید. بانکنوت‌های پولیمری حدوداً در ۲۰ کشور مختلف جهان مانند آسترالیا، کانادا، فیجی، ماریتیوس، نیو زیلند، پاپوا نیو گوینیا، رومانیا و ویتنام مورد استفاده قرار گرفته است.

»

بانک کانادا بعد از ارزیابی تأثیرات مخرب محیطی تولید بانکنوت‌های کاغذی در سال ۲۰۱۱، به تعویض بانکنوت های کاغذی به بانکنوت های پلاستیکی دست یازید. بانک کانادا طی این تحقیق دوره مکمل ساخت بانکنوت‌های کاغذی را از کشت پنبه تا تولید کاغذ و سایر مواد خام که برای چاپ بانکنوت بکار می رود، الی مندرس شدن و تأثیرات بالقوه پروسه تولید بر گرمایش جهان را مورد مطالعه قرار داده و به این نتیجه رسیده است که بانکنوت های پولیمر یا پلاستیکی به مراتب بهتر از بانکنوت‌های کاغذی تمام می‌شود.

هزینه بر از لحاظ محیط زیستی

تأثیر محیط زیستی جریان تولید، انتقال و بدسترس قرار گرفتن سه میلیارد بانکنوت کاغذی یورو در سال ۲۰۰۳ میلادی برابر با دریوری یک موتر به اندازهٔ ۹۲۳۵ مرتبه در جهان است.

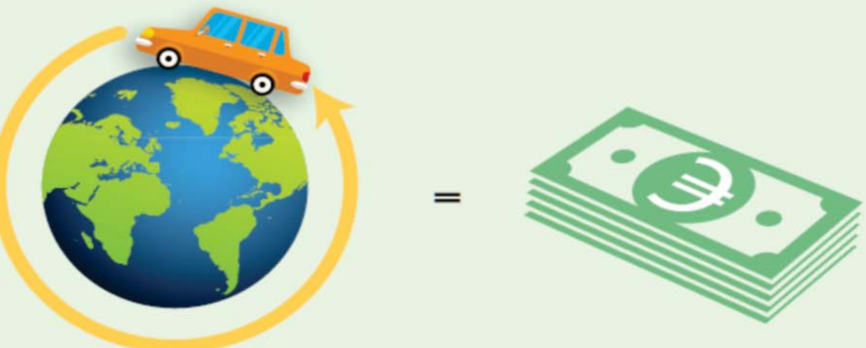

تأثیر محیط زیستی سه میلیارد بانکنوت کاغذی یورو

تأثیر محیط زیستی گردش یک موتر در زمین ۹۲۳۵ مرتبه

بانکنوت‌های پلاستیکی از هر حیث که مورد مطالعه قرار گیرد، نسبت به بانکنوت‌های کاغذی بهتر است. تحقیقات نشان میدهد که بانکنوت‌های پلاستیکی ۳۲ درصد کاهش را در تأثیرات بالقوه گرمایش جهان و ۳۰ درصد کاهش را در تقاضای انرژی اولیه در مقایسه با بانکنوت‌های کاغذی داشته است. مهمتر از همه اینکه طول عمر بانکنوت‌های پلاستیکی دو برابر بانکنوت‌های کاغذی بوده و از اهمیت بیشتر برخوردار می باشد، زیرا وزن بانکنوت‌های پولیمری در مقایسه با بانکنوت‌های کاغذی کمتر بوده که با درنظرداشت این مفیدیت، روند توزیع و حمل و نقل آن نیز آسانتر می باشد.

بانکنوت‌های کاغذی در صورت از کار افتادگی معمولاً تکه تکه شده و زیر پا گذاشته می شوند، اما بانکنوت‌های پلاستیکی که از دوران می‌افتند، تکه تکه شده و به پارچه‌های کوچک پلاستیکی تبدیل می شوند که بعداً در تولیدات روزمره پلاستیکی مانند مُبل های چمنی مورد استفاده قرار می گیرد.

بانک انگلستان مدت سه سال را در راستای بررسی تأثیرات بالقوه تعویض بانکنوت‌های کاغذی به پلاستیکی صرف نموده و سرانجام به این نتیجه رسیده است که طرح بانکنوت‌های پلاستیکی گزینه مناسبی می باشد.

بانک انگلستان پس از این تحقیق، بانکنوت های پلاستیکی ۵ پوندی با چهرهٔ سر وینستن چرچل را در سپتمبر ۲۰۱۶ و به تعقیب آن ۱۰ پوندی با چهرهٔ جین آستین را در اواخر سال ۲۰۱۷ چاپ و مصمم است تا بانکنوت ۲۰ پوندی را در سال ۲۰۲۰ چاپ و نشر نماید.

رئیس بانک مرکزی انگلستان معتقد است که بانکنوتهای پلاستیکی از کیفیت بالای برخوردار بوده، از نگاه امنیتی نیز مصئونتر و به مالیه دهنده‌گان و افراد جامعه با هزینهٔ کمتر فراهم می گردد.

نظریات چند پیرامون بانکنوت‌های پلاستیکی

استفاده کننده‌گان بانکنوت‌های پلاستیکی در رابطه به این تحول نظریات مختلف را ارائه می کنند. زویی مارتن، یکی از اساتید شهر تورنتو، کانادا می‌گوید که بانکنوت‌های پلاستیکی بدلیل اینکه در ترکیب آن ماده چسپناک استاتیک بکار رفته با هم می چسپند، از طرف دیگر بانکنوت‌های پلاستیکی قابلیت قات شدن مانند بانکنوت‌های کاغذی را نداشته و دارای خصوصیت صیقلی است که باعث لغزندگی آن از بکس های جیبی می شود. اما آقای مایکل براینزا یکتن دیگر از شهروندان کانادایی می گوید که من بانکنوت‌های جدید پلاستیکی را نسبت به این که بانکنوتهای کاغذی کثیف بوده، ترجیح می دهم. آقای پیتر سیسل سینوت فارغ تحصیل رشتهٔ علوم اطلاعات پوهنتون میک‌گیل شهر مونتریال از خصوصیت خوب دیگر بانکنوت‌های پلاستیکی نقل کرده میگوید که این بانکنوت‌ها هر قدر که مرطوب شوند خود را از دست نمی دهند▣

برگردان از ماهنامه: June 2016 Finance and Development

د نړۍ ستر صادرونکي هیوادونه

د یوې ټولنې اقتصادي او ټولنیز تحول او بدلون د هغې ټولنې په اقتصادي اړیکو پورې تړاو لري، ځکه چې د ټولنې اقتصادي پراختیا او پرمختګ د هېوادونو ترمنځ د اړیکو ټینګښت پورې اړه لري او د اړیکو ټینګښت یوازې او یوازې د سوداګرۍ یعنې صادراتو او وارداتو د بېلانس په وسیله خپل ځای پیدا کوي. همدا ډول اوسمهال آلمان یوځل بیا د صادراتو په برخه کې د چین او جاپان په پرتله مخکښ شوی او د نړۍ هېوادونو په ډله کې د صادراتو له اړخه لومړی مقام خپل کړ. آلمان د خپلو وارداتو په پرتله ۲۴۵ میلیارده یورو د نړۍ هېوادونو ته مالونه ډېر صادر کړي دي او د دریم کال لپاره پرله پسې یې دا مقام په خپل نوم ثبت کړی دی.

د آلمان په ۲۰۱۷ کال کې څه باندې یوزرو ۲۷۹ میلیارده یورو صادرات او نږدې یوزرو ۳۴ میلیارده یورو واردات لرل. په همدې سره دا هېواد په دغه کال کې د ۲۴۵ میلیارډ یورو سوداګریزې کچې په لرلو سره د نړۍ صادراتو اتل وپېژندل شو.

د آلمان کورني ناخالصه تولیدات د ۲۰۱۷ کال په دویمه ربعه کې ۰.۶ سلنه زیاتوالی موندلی دی چې مهم لامل یې د کورني تقاضا مثبته ونډه ګڼل کیږي.

سربېره پر دې، د دې هېواد په کورني ناخالصه تولیدات کې د پام وړ زیاتوالی د ثابتې پانګې په تشکیل، په ځانګړې توګه په ودانیزو چارو او همدا ډول ماشین آلاتو او تجهیزاتو کې د ډېریدلو له وجې راغلی دی. بهرنی سوداګرۍ د کورني ناخالصه تولیدات په وده کې مثبته ونډه لري، دا ځکه چې د وارداتو په پرتله یې د صادراتو کچه زیاته شوې ده .

د آلمان د ټولیزه صادراتو (توکو او خدمتونو) کچه د ۲۰۱۷ زیږدیز کال په لومړی نیمایي کې ۶۳۸.۴ میلیارده یورو ته رسیږي، حال دا چې د ټولیزه وارداتو (توکو او خدمتونو) کچه په همدې موده کې ۵۱۶.۰ میلیارده یورو ته رسیږي چې په بهرنی سوداګرۍ کې ۱۲۲.۵ میلیارده یورو ډېریدنه ښکاره کوي. د ۲۰۱۷ زیږدیز کال په لومړی نیمایي کې د آلمان د ټولیزه صادراتو کچه ۳۱۹.۴ میلیارده یورو ثبت شوې ده، حال دا چې د دې هېواد د ټولیزه وارداتو کچه ۲۵۹.۱ میلیارډه یورو ته رسیږي.

دغه راز چین هم د نړۍ د صادرونکو هېوادونو دویم کتار کې ځای خپل کړی او د ۲۰۱۷ کال په ترڅ کې یې د وارداتو په پرتله ۱۹۰ میلیارده ډالرو ډېر صادرات لرل. د چین د سوداګرۍ بیلانس د ۲۰۱۷ زیږدیز کال په جون میاشت کې ۴۲.۷۷ میلیارده امریکایي ډالره ډېریدنه ثبت کړې ده، حال دا چې په تیره میاشت کې د دې هېواد

»

سوداګریزه ډېریدنه ۴۰.۸ میلیارده امریکایي ډالرو ته رسیده. خو د فبرورۍ په میاشت کې دې هېواد ۹.۸ میلیارده امریکایي ډالره سوداګریز کسر ثبت کړی دی. د ۲۰۱۷ زېږدیز کال په جنورۍ میاشت کې د چین سوداګریزه ډېریدنه ۵۰.۲ میلیارده امریکایي ډالرو ته رسیږي.

د چین د بیکارۍ نرخ د ۲۰۱۷ زیږدیز کال په دویمه ربعه کې ۳.۹۵ سلنې ته رسیږي چې د ۲۰۰۲ کال له دریمې ربعې راهیسې تر ټولو ټیټ نرخ په ګوته کوي. د ۲۰۱۷ زیږدیز کال په لومړۍ ربعه کې د ښاري اوسیدونکو د بیکارۍ نرخ ۳.۹۷ سلنه ثبت شوی دی. د ۲۰۱۷ زیږدیز کال په لومړۍ ربعه کې چین په ښاري سیمو کې ۷.۳۵ میلیونه نوې دندې رامنځ ته کړي دي چې د تیر کال د ورته دورې په پرتله ۱۸۰،۰۰۰ دندې زیاتوالی ښکاره کوي.

په همدې حال کې د جاپان د بهرنی سوداګرۍ بیلانس د ۲۰۱۷ کال په جون میاشت کې ۴۴۱.۴۲۵ میلیارده ینه ډېریدنه ثبت کړې ده، حال دا چې په تیره میاشت کې د دې هېواد د بهرنی سوداګرۍ بیلانس ۲۰۶.۴۱۶ میلیارده ینه کسر درلوده.۲۰۱۷ په اپریل میاشت د جاپان کې د بهرنی سوداګرۍ بیلانس ۴۷۹.۱۶۷ میلیارده ینه ډیریدنه ښکاره کوي. سربېره پر دې، په جنورۍ، فبرورۍ او مارچ میاشت کې د دې هېواد د بهرنی سوداګرۍ بیلانس په ترتیب سره ۸۱۱.۱۳۱ میلیارده ینه، ۶۱۰.۲۹۵ میلیارده ینه او ۴۷۹.۱۶۷ میلیارده ینه ډېریدنه په ګوته کوي. په کلي ډول ویلی شو چې د جاپان د وارداتو په پرتله د صادراتو کچه یې ۱۷۰ میلیارده ډالره زیاتوالی ښکاره کوي چې د نړۍ د صادرونکو هېوادونو درېم ځای یې په خپل نوم ثبت کړی دی.

د نړیوال بانک د راپور پر بنسټ، د نړۍ اقتصاد د صنعتي کړنو د ښه والي او له دوو کلونو کمزورتیا وروسته د نړیوالې سوداګرۍ د زیاتیدو په پایله کې پیاوړی شوی دی. همدا ډول د نړۍ په اقتصاد باندې د خلکو د باور د زیاتیدو ترڅنګ د نړۍ تمویلي شرایط هم برابر شوي دي. د راغوړیدلو او د پرمختګ په حال کې هېوادونو اقتصادي وده د توکو د صادرونکو ترمنځ د ستونزو له امله په پرله پسې توګه راکمه شوې ده، حال دا چې د توکو د واردوونکو ترمنځ کړنې پیاوړې شوي دي. په ورته وخت کې د ۲۰۱۷ کال په لومړۍ ربعه کې د امریکې د متحده ایالاتو واقعي کورنی ناخالصه تولید ۱.۲ سلنه زیات شوی چې د کورني ناخالصه تولید د زیاتیدو اصلی لاملونه یې د سوداګریزو پانګونو، صادراتو، مصرفي لګښتونو او د کور جوړونې د پانګونو زیاتوالی ګڼل کیږي، حال دا چې د توکو د موجودۍ د پانګونو، د دولتي لګښتونو او همدا ډول د وارداتو د کموالي له امله د دې هېواد کورني ناخالصه تولید راکم شوی دي. د امریکې د متحده ایالاتو د نړیوالې سوداګرۍ (د توکو او خدمتونو) کسر د ۲۰۱۷ کال د جون په میاشت کې ۴۳.۶ میلیارده امریکایي ډالرو ته رسیږي چې د ۲۰۱۷ کال د مارچ د میاشتې د ۴۶.۴ میلیارده امریکایي ډالرو په پرتله ۲.۸ میلیارده امریکایي ډالره کموالی ښکاره کوي.▣

حمیدالله فیضي

اخېستنې:

د راپورونو برخه http://www.dw.com/fa-ir/

https://www.smtnews.ir/trade/foreign-trade/3766-

https://www.balatarin.com/permlink/2018/2/28/

د اقتصاد په پیاوړتیا کې د ځنګلونو رول

ځنګلونه د اقلیم د ثبات لپاره مهمه شتمني ګڼل کیږي؛ برازیل د ځنګلونو ساتنه د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ په ګټه بولي.

د تودو سیمو د ځنګلونو په هکله د خلکو په تصور کې هغه مشهور، حیرانوونکي او ښکلي ځایونه راځي چې فرهنګي او بیالوژیکي تنوع ولري. د پرمختیا پلان جوړونکي دغو ځنګلونو ته د کرنیزو محصولاتو د پراختیا لپاره د لرګیو د عوایدو او یا د ځمکې د بانک د سرچینې په توګه ګوري. خو د دریم لید لوري د ملاتړ لپاره ښېلګې د ودې په حال کې دي او د تودو سیمو ځنګلونه د اقلیم د ثبات لپاره هغه اړین خدمتونو برابروي چې د نړیوال اقلیم د ثبات او د پراختیایي موخو د ترلاسه کولو لپاره مهم دي.

د تودو سیمو د ځنګلونو ساتنه باید د پرمختګ په اوږو باندې بار نه شي او نه هم د اقتصادي ودې او بې وزلۍ د کمیدو لامل شي. د برازیل هېواد د ځنګلونو د ساتنې لپاره یو شمېر د امکان وړ، اقتصادي اقدامات ترسره کړي چې دا اقدامات د عادلانه او هر اړخیزې ودې او پرمختیا لپاره مناسب ګڼل کیږي. په ځنګلونو کې د کاربن ساتلو لپاره د پرمختګ په حال کې اقتصادونو مرستې چې د نړۍ په کچه د تودخې ستره سرچینه ګڼل کیږي، کولای شي د ځنګل وهلو په اړه د خلکو انګیزې راکمې کړي.

د ځنګلونو پر وړاندې ستونزې او د هغه حل لارې

اقلیمي بدلون د نړۍ د اقتصادي ودې او پراختیا په تیره بیا د بې وزلو کورنیو او هېوادونو لپاره د یو مهم ګواښ په توګه پېژندل شوی دی چې ښې بیلګې یې سترې طبیعي پیښې (توپانونه) دي چې تمه کیږي په تودیدونکو ځمکو باندې یې اغیزې څو برابره خطرناکه او شدیده وي چې دا کار کولای شي یو هېواد د اقتصادي ودې له پلوه څو لسیزې شاته پریږدي.

په داسې حال کې چې مونږ ټول پوهیږو چې د لرغونې زمانې د حیواناتو او نباتاتو د پاتې شویو (فوسیلو) د سونګ موادو له سوځولو سره د بېلابېلو غازو د خپریدو له امله په اوبو او هوا (اقلیم) کې بدلون راځي، د ځنګلونو د وهلو حل لارې ته د خلکو یا دولت ډېر لږ پام کیږي. همدا ډول کله چې ځنګلونه وهل یا سوځول کیږي، کاربن د ونو له ډډونو، څانګو او پاڼو څخه هوا ته پورته کیږي. هوا ته د کاربن د خپریدو په برخه کې اروپایي ټولنه تر ټولو مخکې ده چې ورپسې چین او امریکا واقع کیږي. د تودو سیمو د ځنګلونو د وهلو چارې اوس مهال د اتریش په ډېری سیمو کې له یو کال څخه بل کال ته د کمیدو په حال کې دي چې له امله یې ورځ تر بلې په نړیواله کچه د غازو د خپریدو کچه راکمیږي.

»

له هغه ځایه چې ځنګلونه د ودې او غوړېدا په اوږدو کې کاربن اخلي، کولای شي د نورو سرچینو د خپریدو مخه هم ونیسي. په بل عبارت، د طبیعي کاربن د اخیستلو او زېرمه کولو د وسیلې په توګه، ځنګلونه کولای شي د خالصه منفي غازو او لوګیو د خپریدو مخه ونیسي چې د ځنګلونو وده او غوړیدا د غازو او لوګیو د خپریدو او مخنیوی ترمنځ د انډول ساتلو له لارې د اقلیم د بدلونونو د کمولو لپاره تر ټولو مهم ټکی ګڼل کیږي چې دا بهیر د ۲۰۱۵ کال د پاریس د هوکړې اوږد مهاله موخې جوړوي. په تودو سیمو کې د ځنګلونو د وهلو ځنډول او د تخریب شویو ځنګلونو بیا رغول او پالنه کولای شي هوا ته د پورته شویو شته غازو او لوګیو کچه ۳۰ سلنه راکمه کړي.

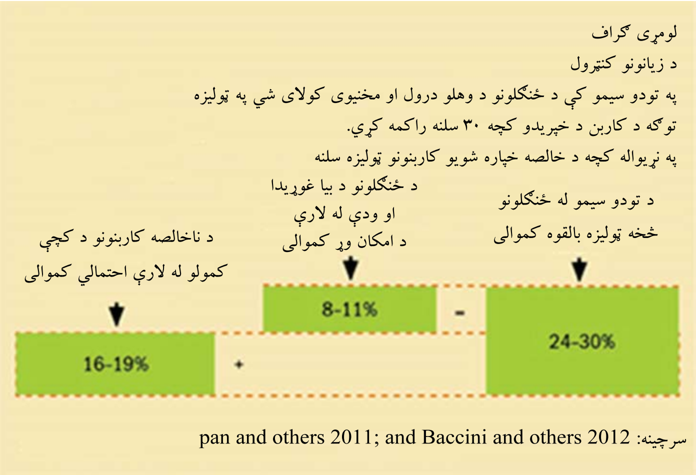

سرچینه: pan and others 2011; and Baccini and others 2012

(د زیاتو معلوماتو لپاره د ۱ ګراف وګورئ)

د هوا د ککړتیا یا د کاربن له کمولو سره د ځنګلونو د مرستې قابلیت یو له هغو دلیلونو څخه دی چې د ځنګلونو د ودې او ساتنې په اړه د پاریس هوکړه لیک د نړیوالې همکارۍ لپاره یو مهم فرصت ګڼل کیږي. دا هوکړه لیک د ځنګلي ونو د وهلو او ویجاړولو له امله هوا ته د پورته شویو غازو او لوګیو د کمیدو لپاره یوه اړانه (+REDD) تائیدوي. همدا ډول ډېری بډایه هیوادونه پرمختلونکي اقتصادونه د دې لپاره مالي تمویلوي څو د ځنګلونو د ودې او غوړیدا او د ځنګل وهنې پر وړاندې د مبارزې په برخه کې د ښه مدیریت له لارې هوا ته د پورته شویو غازو او لوګیو (کاربن) د خپریدو کچه راکمه کړي. پرمختلونکو اقتصادونو ته د عوایدو داسې جریانونه کولای شي د ځنګلونو نه وهلو له لارې د بډایه هېوادونو ګټې تر یو بریده پورې جبران کړي.

برعکس د ځنګلونو د وهلو او په صادراتي محصولاتو د هغه بدلول په ډېرو هېوادونو کې له فساد، شخړې او تاوتریخوالي سره تړاو لري چې د ځنګلونو له پلوه بډایه هېوادونه کولای شي په دې برخه کې په بریالیتوب سره د ځنګلونو ودې، غوړیدا او ساتنې لپاره مدیریت پیاوړی کړي. همدا ډول له پایلو څخه جوته کیږي چې د هوکړه شوي کړنو د شاخصونو پر بنسټ د اړتیا لرونکو دولتونو د مالي تمویل او د پرمختګونو د څارنې او راپور ورکونې له لارې د ځنګلونو مدیریت روڼ او مسؤلانه کیږي. سربېره پر دې، په ځنګلونو بډایه هېوادونو ته دا ډول مالي تمویل کولای شي د فساد امکانات راکم کړي.

د ځنګلونو نه محسوس کیدونکي مرستې

د ځنګل وهنې د راکمولو لپاره هڅې ورو ورو د هر اړخیزې ودې په لورې رواني دي چې دا وده یوازې د اقلیم ساتنې او غوره مدیریت له لارې سرته نه رسیږي. د ځنګلونو دننه او شاوخوا اوسیدونکي د سونګ موادو او سکارو لپاره لرګي راټولوي؛ د خوراک لپاره له ځنګلي میوو لکه؛ مغز لرونکو میوو، مرخیړیو او د غوښه لرونکو حشراتو او حیواناتو څخه ګټه پورته کوي؛ او د طبابت او سینګار لپاره له ډول ډول نباتاتو څخه کار اخلي. همدا ډول په ۲۴ هېوادونو کې ترسره شوې سروې ښکاره کوي چې په منځي ډول د دې ټولنو ۲۱ سلنه کورني عواید دا ډول ځنګلي محصولات جوړوي.

خو د ځنګلونو اقتصادي ونډه د توکو پر نسبت ډېره زیاته ده او د اکوسیستم خدمتونه چې په سیمه ایزه توګه ترې په پراخه کچه ګټه اخیستل کیږي، رانغاړي. د فارمونو او کلیو په کچه، ځنګلونه د هغو الوتونکو، شپې لیدونکو شوپرکانو (ماښامک) او حشراتو لپاره د اوسیدو ځای برابروي چې د کرنیزو محصولاتو په پیاوړتیا »

کې مهم رول لوبوي؛ همدا ډول ځنګلونه د ځمکې یا تپو/ غونډیو له خویدو څخه مخنیوی کوي او سیند ته له نږدې اوسیدونکو سره د توپان یا نورو ګواښوونکو حالاتو کې مرسته کوي. د ځنګل په اوږدو کې د سیندونو د اوبو ویش د اوبو په زېرمتونو کې خوړې اوبه زېرمه کوي چې له دې لارې برښنايي بندونه، د اوبو لګولو سیستمونه او د ښاروالۍ د اوبو رسولو بهیر پیاوړی کېږي. همدا ډول په دې برخه کې وروستی څېړنې ښکاره کوي چې ځنګلونه د ټولو براعظمونو د کرنیزې ګټورتیا لپاره د لازمه بارانونو په برخه کې مهم رول لوبوي.

له بلې خوا د ځنګلونو اقتصادي ارزښت ټاکنه ښکاره کوي چې د ځنګلونو د ویجاړېدو له امله راپورته شوي زیانونه خورا زیات دي. په ۲۰۱۵ زیږدیز کال کې د اندونیزیا لویه اور لګیدنه چې د متحدو ایالاتو د نیوجرسي ښار په اندازه د دې هېواد یوه سیمه یې سوځولې وه، یو ښه بېلګه ده. د نړیوال بانک د اټکل له مخې په دې اور لګیدنه کې د اندونیزیا هېواد ته د ۱۶ میلیارده امریکايي ډالرو په ارزښت زیان رسیدلی وو. د ځنګلونو په خدمتونو باندې د قیمت ایښودنه له میتودولوژیکي پلوه له ننګونو ډکه ثابته شوې ده، خو د کاربن د زېرمه کولو لپاره د ځنګلونو د ارزښت اندازه کول د امکان وړ او سم کار دی.

د امکان وړ او اقتصادي حل لارې

برازیل ښودلې چې دا امکان لري چې د ځنګلونو له زیانونو څخه د کرنیز سکتور وده جلا کړای شي. د یوې لسیزې یعنې د ۲۰۰۴ زیږدیز کال راپدېخوا؛ برازیل په امازون کې د ځنګل وهنې کچه شاوخوا ۸۰ سلنه راټیټه کړې ده چې د امازون د ځنګلونو د وهلو له کمیدو سره د سویا او د غوښې تولید زیات شوی چې د ځنګل وهنې عمده عوامل ګڼل کېږي. (د زیاتو معلوماتو لپاره د ۲ ګراف وګورئ). د برازیل دا لاسته راوړنه د سوداګریزو لړګیو او د کرنیزو سوداګریو د مالکانو او د هغوی د دولتي متحدینو هغه پر له پسې ادعاوې بې بنسټه بولي چې وايي له ځنګلي منابعو څخه ګټه اخیستنې او په نورو توکو د هغه بدلونې د اقتصادي ودې او د کلیوالي خلکو د بې وزلۍ کچې د کمیدو لپاره اړینې دي.

دويم ګراف
د شنو او زرغونه ساحو ترمنځ انډول
برازيل د ځنګل وهنې کچه کمه او په ورته وخت کې يې د کرنيزو محصولاتو کچه زياته کړې ده.
د امازون د ځنګل وهنې کچه په کال کې زر کيلو متره مربع ته رسيږي
(توليد په ميليونونو ټنه)
د غواو، پسونو او داسې نورو رمې (د ښي لوري شمېرې)

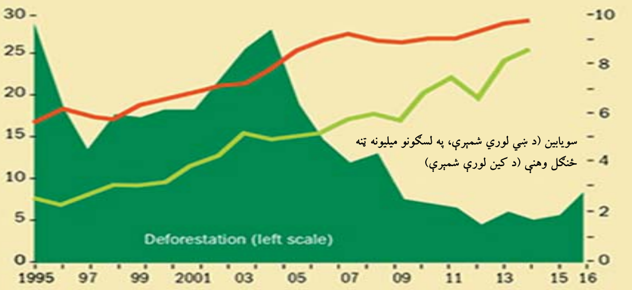

سرچينه: FAO2015 and INPE 2016

برازیل دا کار څنګه ترسره کړ؟ برازیل د کورنیو حوزو د غبرګونونو او په امازون کې د ځنګلونو د ویجاړېدو او بې قانونۍ له امله د نړیوالو د منفي سیاسي ارادې په پام کې نیولو سره د ځنګل وهلو پر وړاندې د مبارزې په اړه یو لړ پالیسۍ تطبیق کړې چې دا پالیسۍ د خوندي ساحو او اصلي سیمو تأسیسول، د غیر قانوني ونو وهل او د ځنګل پاکولو پر وړاندې د قانون تنفیذول او ډېری ځنګل وهونکو سیمو ته د پور په ورکړه کې محدودیت رانغاړي. سربېره پردې، په برازیل کې د فعالانو د فشار له امله پر هغو ځمکو چې په دې وروستیو کې ترې ځنګلونه وهل شوي، د سویابین په صنعت باندې قانوني مهلت وضع شوی دی. د ځنګل وهنې د څارنې لپاره د سپوږمکۍ ټیکنالوژۍ په اغیزناکه توګه د پالیسیو د پلي کولو لپاره یو پیاوړی او نوی ابزار دی او چارواکو ته اجازه ورکوي څو په غیر قانوني ډول د ځنګلونو وهوونکو ته سزا ورکړي. د سپوږمکیو ارقامو د ستونزو په اړه عامه پوهاوي او سیاسي اراده غښتلې کړې ده.▣

ژباړل شوې له: Finance and development March 2017

مالیات و مؤثریت آن در رشد اقتصاد

اخذ مالیات یکی از مهم ترین منابع کسب درآمد دولت ها بشمار می آید. این ابزار جهت تأمین مخارج مالی دولت ها بوده و برای توزیع عادلانه ثروت و درآمد افراد کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. دولت ها با دریافت و استفاده از انواع مختلف مالیات از افراد حقیقی و حقوقی، درآمدهای لازم را برای انجام فعالیت های حیاتی مانند امنیت، صحت، آموزش، ایجاد زیرساخت ها و زمینهٔ فعالیت‌ها سخت افزاری و نرم افزاری کشورها را تأمین می نمایند. همچنان مالیات یکی از مهمترین و کارآمدترین ابزاری است که باعث توسعه اقتصادی در جوامع می‌گردد.

مالیات از طریق کنترول درآمد ها، می تواند که تقاضا برای کالاهای مصرفی را کاهش دهد و همچنان اخذ مالیات سبب کاهش شکاف بین درآمدهای طبقات ثروتمند و طبقات فقیر می شود.

در حقیقت جمعآوری مالیات به معنی به ارمغان آوردن رفاه اجتماعی برای توده های مردم است. این توده ها هنگامی از رفاه اجتماعی و اقتصادی برخوردار می‌شوند که توزیع درآمدها به صورت عادلانه صورت گیرد تا مردم عادی بتوانند نیازهای اقتصادی خود مانند مسکن، غذا، صحت و غیره موارد زنده گی خود را تأمین نمایند.

جمعآوری مالیات نه تنها ابزار جایگزین برای جذب قدرت و ثروت است، بلکه وسیله مؤثرتری برای بسیج منابع موجود توسعه اقتصادی بوده و سبب کاهش قدرت عوامل سنتی بر روابط اقتصادی، سیاسی و اجتماعی پنداشته می شود. بناءً اعمال مالیات تصاعدی برای از بین بردن نابرابری های عمیق و گسترده در توزیع درآمد و ثروت منتهی می گردد.

همچنین در اکثر کشورهای در حال توسعه، مالیات مؤثرترین وسیله جهت انتقال منابع به بخش دولتی و هدایت آن ها به سمت طرح های مولد محسوب می گردد. بخاطر شکستن دوره های باطل فقر، افزایش درآمدهای کم، پس اندازهای ناچیز و سرمایه گذاری های ناچیز در اقتصاد، لازم است تا مالیات دقیق جمعآوری شود. امروز نظام مالیاتی در تمام کشور ها منحیث ابزار تعیین کننده در چگونگی رسیدن به توسعهٔ اقتصادی، تأمین عدالت اجتماعی و توسعهٔ فعالیت های اقتصادی مورد استفاده قرار می گیرد.

به هر اندازه‌ایکه درآمدهای مالیاتی بیشتر باشد، نقش سازندهٔ را در فعالیت های اقتصادی، توسعه، عمران و آبادانی جامعه ایفاء می نماید. در کشورهای در حال توسعه، مالیات کارآمدترین وسیله جهت انتقال منابع به بخش دولتی و هدایت آن به سمت طرح‌های تولیدی است. بدین معنی که دولت می تواند با اعمال مالیات، درآمدهای اضافی را جذب و آنرا در پروژه‌های مولد سرمایه گذاری نماید.

در کشورهای توسعه‌یافته بیش از ۹۰ درصد منابع مالی شان از طریق دریافت مالیات تأمین می گردد. درحالیکه در کشورهای کمتر توسعه یافته و یا در حال توسعه، سهم عمده درآمدهای دولت و کشور از طریق منابع زیرزمینی مانند نفت تأمین میشود. لذا برای داشتن اقتصاد نظام مند، باید در کشور ما به نقش مالیات و درآمدهای مالیاتی اهمیتی مضاعف داده شود.

بدون تردید، مالیات و نظام مالیاتی نقش مؤثر و بی بدیل را در روند توسعه کشور بازی می کند. مالیات به‌عنوان یکی از ابزار هدایت غیرمستقیم دولت، از طریق تأثیر بر فعالیت‌های مؤسسات اقتصادی، می‌تواند در سیاستگذاری‌های توسعه صنعتی نقش عمدهٔ را ایفاء نماید.

هرگاه جایگاه مالیات در توسعه اقتصاد کشور، گسترش زیر ساخت ها و پیشرفت پروژه های عمرانی و تبیین اثرات مثبت آن بصورت درست در میان مردم تشریح شود، این امر موجب افزایش سطح مشارکت مردم در پرداخت مالیات جهت تأمین این نوع هزینه‌های خدمات عمومی می گردد.

در نتیجه می توان گفت که درآمدهای مالیاتی نقش مهمی را در تأمین هزینه های جاری و خدمات عمومی و عمرانی ایفاء می نماید و اتکای دولت به این گونه درآمدها در واقع سلامت، عدالت و رونق اقتصادی را درپی خواهد داشت.▣

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

1. Mof.gov.af/ نقش جمع آوری مالیات در افزایش عواید دولت
2. https.sputniknews.com/ پروسهٔ جمع آوری مالیات در افغانستان / تاریخ نشر ۱۰ / ۶ / ۱۳۹۵
3. / افزایش مالیات برای بلند بردن عواید داخلی سال آینده https://darivoa.com

د افغانستان بانک عملیاتي کړنو ته ځغلنده کتنه

د افغانستان بانک، د سوداګریزو بانکونو له استازو سره غونډه وکړه

کابل، ۱۳۹۷کال، د وری ۱۹ مه – د افغانستان بانک مشرتابه پلاوي د دولتي او خصوصي سوداګریزو بانکونو له استازو سره خبرې اترې وکړې او د مالي سیستم د پرمختګ لپاره په مالي معاملاتو کې په روڼوالي ټینګار وکړ.

د دې غونډې په ترڅ کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر د سوداګریزو بانکونو استازو ته د اړینو لارښوونو ترڅنګ وویل چې هر څومره چې په مالي معاملاتو کې روڼوالی په پام کې ونیول شي په هماغه اندازه د مالي نظام پرمختګ لپاره لاره هواریږي.

ښاغلي نوشیر زیاته کړه چې ټول بانکونه باید د مالی قوانینو له معیارونو سره سم د مالي معاملاتو په څانګړي توګه بهر ته د لیږدونکو پیسو په اړه بشپړ معلومات او راپورونه له د افغانستان بانک سره شریک کړي. ▣

تأکید د افغانستان بانک روی بهبود روند گزارش دهی معاملات مالی مشکوک

کابل، ۱۴ حمل ۱۳۹۷- مرکز تحلیل معاملات و راپورهای مالی د افغانستان بانک، ورکشاپ آموزشی را در مورد جمعآوری گزارش های مالی مشکوک برای شرکت های بیمهٔ کشور راه اندازی نمود.

هدف از راه اندازی این ورکشاپ، تطبیق جمعآوری معلومات مشکوک به هدف پول شویی و تمویل تروریزم بیان شده است.

بر اساس قوانین نافذه افغانستان، شرکت های بیمه مکلف اند تا در مورد معاملات مشکوک به مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی د افغانستان بانک گزارش دهند.

محترم نثار احمد یوسفزی آمر مرکز تحلیل معاملات و راپورهای مالی د افغانستان بانک در جریان این برنامه آموزشی گفت که تلاش می کند تا در روند گزارش‌دهی معاملات مشکوک سهولت ایجاد کند تا سیستم مالی افغانستان از مشکلات و چالش ها رهایی یافته و راه برای یک سیستم مالی عصری در کشور هموار گردد.

درعین حال، محترم موسی کاموی رئیس ریاست بیمه وزارت محترم مالیه جمهوری اسلامی افغانستان از هماهنگی بهتر این شرکت ها اطمینان داده افزود که این همکاری و هماهنگی ها بیشتر و مستحکم تر خواهد گردید.

مرکز تحلیل معاملات و راپور های مالی د افغانستان بانک متعهد است تا جلو معاملات نادرست آنعده اشخاص را بگیرد که می خواهند از راه های نامشروع پول های سیاه را به پول های سفید تبدیل نمایند.

قابل ذکر است که این برنامه آموزشی به همکاری تخنیکی د افغانستان بانک و با اشتراک کارمندان ریاست بیمه وزارت محترم مالیه و نماینده گان شرکت های مختلف بیمه در تعمیر ریاست بیمه وزارت مالیه راه اندازی شده بود. ▣

د افغانستان بانک د کارکوونکو په ګمارنه کې روڼوالي ته ارزښت ورکوي

کابل، د ۱۳۹۷ کال، د وری ۷ مه - د افغانستان بانک د مالي خطرونو لوی آمریت د خالي پوستونو د ډکولو په موخه له ۲۰۵ تنه ګډون کوونکو څخه چې د افغانستان بانک داخلي کارمندان او باندني نوماندان ول، آزموینه واخیستله.

د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي واحدالله نوشیر د ګمارنې د آزموینې له پروګرام څخه د لیدنې پرمهال د ګمارنې په پروسه کې په روڼوالي ټینګار وکړ او زیاته یې کړه چې د افغانستان بانک هڅه کوي چې د ګمارنې پروسه ډېره رڼه ترسره شي چې آن د آزموینې ګډون والو هم له دې پروسې څخه خوښي څرګنده کړه.

د افغانستان بانک مشرتابه پلاوی هڅه کوي چې د وړ او ځواکمن مدیریت د رامنځته کولو په موخه ضوابطو ته لومړیتوب ورکړي او د تشکیلاتي جوړښت د ښه تنظیم لپاره، استعداد لرونکي او په لوړو زده کړو سمبال کسان په دندو وګماري.

د یادونې وړه ده، چې د دې آزموینې اعلان د افغانستان بانک د ټولنیزو شبکو او رسمي سایټ له لارې ۱۵ ورځې مخکې ترسره شوی وو چې اوسمهال یې تحریري آزموینه واخیستل شوه او په هغه صورت کې چې دا کسان په دې آزموینه کې بریالي شي بیا دویم ځل د مرکې لپاره راغوښتل کیږي.▣

د افغانستان بانک، برنامه آموزشی را در زون شمال به راه انداخت

به تداوم برنامه های آگاهی دهی و آموزشی جهت جمع آوری عواید گمرکات از طریق سیستم تادیات بین النمایندگی بانکهای تجارتی (ICPSS)به حساب دولت، د افغانستان بانک، این برنامه را به تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۳ در زون شمال د افغانستان بانک راه اندازی نمود.

محترم عطاخان اورتاق آمر زون شمال د افغانستان بانک ضمن صحبت افتتاحیه، تدویر این برنامه را مهم خوانده و در مورد اهمیت تادیات الکترونیکی و اهداف د افغانستان بانک برای جمع آوری عواید گمرکات از طریق سیستم تادیات بین البانکی بانکهای تجارتی معلومات ارائه نمود.

در سلسله گفتگو ها مدیر انتقالات آمریت عمومی عملیات بانکی در مورد مبدا قانونی و وضعیت فعلی سیستم تادیات افغانستان صحبت نموده افزود که این برنامه می تواند سهولت های مزید را برای تجارت فراهم کند.

متعاقباً نماینده آمریت محترم تادیات در مورد ساحات که تحت پوشش سیستم (ICPSS)د افغانستان بانک قرار گرفته، معلومات داده و گفت که تمام گمرکات افغانستان فعلاً تحت پوشش سیستم (ICPSS)د افغانستان بانک قرار گرفته و تجار محترم می توانند در هر بانک تجارتی که حساب بانکی داشته باشند، دیون گمرکی را به حسابات دولتی انتقال دهند.

در پایان این برنامه نماینده محترم ریاست گمرکات وزارت محترم مالیه در مورد سیستم اسیکودا، اهداف و پلان های ریاست عمومی گمرکات به اشتراک کننده گان توضیحات لازم ارائه نمود.

قابل یاد آوری است که در این برنامه برعلاوه مسئولین د افغانستان بانک در زون شمال، نماینده گان بانکهای تجارتی، گمرکات، مستوفیت، خبرنگاران، تجار و کمیشن کاران اشتراک ورزیده بودند.▣

پولي سیاست او د هغه اغیزې په اقتصاد کې

هر هېواد د خپلې اقتصادي پرمختیا او د هغه ثبات لپاره له بېلابېلو اقتصادي سیاستونو څخه کار اخلي، چې دا سیاستونه د هېواد د ملي ګټو په نظر کې نیولو سره جوړېږي. ښایي په هېوادونو کې مختلف اقتصادي سیاستونه شتون ولري، خو په مجموع کې د هر اقتصادي سیاست موخه د بشري ژوند ښېګڼه او همدا شان د ټولنې د خلکو د ژوند د کچې ښه والی دی.

اقتصادي سیاست په اصل کې د یو هېواد د مختلفو فرعي اقتصادي سیاستونو مجموعه ده، لکه د سوداګرۍ سیاست، مالي سیاست، پولي سیاست، د بهرنیو اسعارو د تبادلې اړوند سیاست او ګڼ شمېر نور سیاستونه هم په یاده کټګورۍ کې راتلای شي. که څه هم ټول فرعي اقتصادي سیاستونه په خپل ځای اهمیت لري، خو په ټولیزه توګه په نړۍ کې د اقتصادي سیاست د نوم اوریدو سره د یو عام انسان ذهن ته پولی سیاست او مالي سیاست راځي چې پولي سیاست د هر هېواد مرکزي بانک پورې اړه لري. دواړه سیاستونه د موخو د لاسته راوړلو د ښې هم غږۍ په خاطر بیا په خپل منځ کې ښایی کمیټه هم ولري، که څه هم دواړه اقتصادي سیاستونه د اهدافو د ترلاسه کولو لپاره هم غږۍ سره کار کوي، خو اوسمهال په لاندې کرښو کې د پولی سیاست په اړه بحث کوو.

پولي سیاست

پولي سیاست له هغه اقتصادي سیاست څخه عبارت دی چې اقتصاد د پیسو د عرضې او موجوده کریډیټ کې د تغییراتو په واسطه اغیزمن کېږي، یعنې د یو هېواد مرکزي بانک غواړي د هېواد په ملي اقتصاد باندې اغیزه واچوي یا هم د پیسو په عرضه کې زیاتوالی یا کموالی راولي، تر څو د اهدافو د تعقیب په موخه یاد سیاست اغیزمن واقع شي. دا سیاست د هر هېواد مرکزي بانک لخوا جوړېږي. زمونږ د هېواد مرکزي بانک، د افغانستان د اساسی قانون د ۱۲ مادې سره سم د افغانستان بانک دی چې استقلالیت یې هم په کې یادونه شوې ده.

پولی سیاست ځانته موخې لري چې د عمومي اقتصادي سیاست د اهدافو سره کاملاً هم غږي لري او د دې سیاست موخې عبارت دي له:

لیکوال: تاج محمد تمکین
د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصادپوه

۱- د بیو ثبات (Price stability)

د بیو ثبات، د پولي سیاست لومړنی او اساسي موخه دی، ځکه چې د بیو نوسانات د مستهلکینو، سوداګرو او حکومت په تصمیم نیولو کې خنډ او ستونزې رامنځته کوي.

۲- د استخدام لوړه سطحه

دا موخه د دې لاملونو له نظره ډېر با ارزښته دی:

- د بیکارۍ د لوړې سطحې (د کورنیو د مالي ناراضیو، پخپل ځان باندې اعتماد له منځه تلل او د جرم د زیاتوالي باعث ګرځي) او همدا شان په ډېرو هېوادونو کې یوازې

»

کارګران نه، بلکې منابع هم لا مکمل په کار ندي اچول شوي، نو ځکه د استخدام د سیاست لپاره کار کول اړین او مهم دي. (د بې روزګارۍ طبیعي سلنه (Natural rate of unemployment) د ۴.۵ څخه نیولي تر ٦ سلنې پورې انټروال محتواء کوي.

۳- اقتصادي وده (Economic growth)

د باثباته اقتصادي ودې موخه د استخدام د لوړې سطحې موخې سره ډېر نږدې تړاو لري، ځکه سوداګر هغه وخت ډېر پانګه اچونه کوي چې د بیکارۍ کچه ټیټه وي او د دې ترڅنګ په هېواد کې پولي ثبات شتون ولري.

٤- د سود نرخ ثبات (Interest – rate Stability)

د بیو د ثبات په شان د سود د نرخ ثبات هم ډېر مهم دی، ځکه چې د سود نرخ نوسانات په اقتصاد کې شک او تردید رامنځته کوي او په راتلونکي پلان جوړونه کې ستونزې زیږوي، خو که چیرې پانګوال او پانګه اچونکي تر ډېره حده متیقن شي چې د سود سلنه تیرې تاریخچې ته په کتو په یوه هېواد کې باثباته پاتې شوې وي، بیا پانګه وال په ښه زړه پانګه اچونه کوي.

٥- د مالي مارکیټونو ثبات (Stability in Financial Markets)

مالي کړکیچونه د مالي بازارونو له لارې کابو کېدای شي، نو ځکه د پولي سیاست یو موخه دا هم دی چې مالي بازارونو کې ثبات رامنځته شي او د دې بازارونو کارکوونکي د خپل کاروبار او اقتصاد څخه ډاډمن وي.

٦- د اسعارو په بازارونو کې ثبات (Stability In Foreign Exchange Markets)

بهرني اسعار د یوه هېواد د پیسو ارزښت اغیزمن کوي او د نوموړي هېواد په اقتصاد باندې تاثیر غورځوي، نو په همدې بنسټ دا موخه هم د پولي سیاست لپاره مهم دی.

د دغو موخو د ترلاسه کولو لپاره پولي سیاست کار کوي او د پولي سیاست د ښه تطبیق په پایله کې یاد اهداف په پوره ګټورتوب سره په لاس راځي. که مونږ د خپل هېواد پولي سیاست ته ځغلنده نظر وکړو، نو ګورو چې په تېرو پنځلس کلونو کې په پوره مانا د افغانستان بانک د پولي سیاست پایله ډېره مثبته او د پام وړ ده.

پولي سیاست په ټوله کې دوه ډولونه لري.

۱- انبساطي پولي سیاست

۲- انقباضي پولي سیاست

انبساطي (Expansionary) پولي سیاست د پیسو د عرضې د زیاتوالي او د ټولیزې تقاضا د سطحې د لوړوالي لپاره وضع کېږي. په یاد سیاست کې هڅه کېږي چې اقتصادي فعالیتونه پراخ وي، نو په همدې بنسټ هڅه کېږي چې په پورونو د سود نرخ سلنه کمه او همدا شان په مجموع کې شرایط داسې چمتو شي چې د پیسو عرضه په جریان کې زیاته شي.

انقباضي (Cotractionary) پولي سیاست د پیسو د عرضې د کموالي او مجموعي تقاضا د سطحې د ټیټوالي لپاره وضع کېږي. عموماً شرایط سختیږي، ترڅو خلک پور اخیستلو ته په آسانۍ سره آماده نشي، بلکې زاړه پورونه هم بېرته بانکونو ته ورکړي، په دې سیاست کې کوښښ کېږي چې

شرایط سخت او د پیسو عرضه په جریان کې کمه وساتل شي.

پولي سیاست په ټولیزه توګه دوه ډوله (کمي Quantitative) او کیفي وسایل (Qualitative tools) لري.

1. کمي وسایل په څلورو نورو ډولونو باندې ویشل شوي ده
2. د آزاد بازار فعالیتونه (Open Market Operations)
3. د تنزیل نرخ (Discount rate)
4. اجباري ذخایر (Required reserve)
5. د اعتبار سهمبندي (Credit rationing)

د آزاد بازار فعالیتونه (Open Market Operations)

د پانګې په بازار کې د یو هېواد د مرکزي بانک په واسطه د حکومتي بیه لرونکو پاڼو اخیستل او خرڅولو څخه دي. دا وسیله د ذخایرو اندازه او د پیسو قاعده (Monetary Base) د متاثره کولو لپاره استعمالیږي. دا وسیله نورو وسایلو په پرتله ډېر سیالیت لري او د ډېرو هېوادونو د مرکزي بانکونو په واسطه د ورځني (day to day) عملیاتو لپاره استعمالوي.

د تنزیل نرخ (Discount rate)

د تنزیل نرخ د سود هغه نرخ دی چې مرکزي بانک د خپل پورونو په بدل کې چې سوداګریزو بانکونو ته یې په پور ورکړي، ترلاسه کوي. یعنې د سوداګریزو بانکونو څخه د پور یا قرض په بدل کې مرکزي بانک سود اخلي. دا وسیله د پیسو د قاعدې او عرضې متاثره کولو لپاره استعمالیږي او همداشان مرکزي بانک په عمومي توګه د دې په واسطه نور سوداګریز بانکونه کنټرولوي او هغوی د افلاس او مالي بحران څخه ژغوري.

اجباري ذخایر(Required reserve)

دا د امانتو هغه سلنه ده چې سوداګریز بانکونه یې باید جبراً د ذخیرې په شکل کېږدي، مرکزي بانک د پیسو د ضریب د متاثره کولو لپاره دا وسیله استعمالوي. د اجباري ذخیرې فیصدي نظر هر هېواد ته فرق کوي، خو عموماً د ۵ سلنه څخه نیول تر ۱۰ سلنه پورې وي.

د اعتبار سهمبندي (Credit rationing)

مرکزي بانک د هر سوداګریز بانک اعتبار یا کریډیټ سهمبندي کوي او هغه اعظمي مقدار د مبلغ تعینوي چې هر سوداګریز بانک د تبادلې د بېلونو په بیا تنزیلولو سره ویستلای شي او دا وسیله مرکزي بانک د مالي بحرانونو په وخت کې استعمالوي.

همدا شان پولي سیاست کیفي وسایل هم لري چې هغه د مقداري یا کمي وسایلو څخه مختلف دي، لکه مستقیم عمل او اخلاقي هڅونه.

مستقیم عمل څخه د یو هېواد مرکزي بانک هغه وخت استفاده کوي کله چې وګوري خصوصي بانکونه د پولي سیاست مطابق کار نکوي، نو مرکزي بانک کولای شي چې هغوی جریمه کړي او همدا شان اخلاقي هڅونه چې د جلساتو او ناستو له لارې څخه خصوصي بانکونه تشویق شي چې د قوانینو مطابق عمل وکړي او د مرکزي بانک سره لاس یو کړي.▣

اقتصاد چین در سال ۲۰۱۷ قناعت بخش بوده است

محبوب الله شریفی
مسئول خطرات آمریت عمومی عملیات بازار

مدیر خطرات آمریت عمومی عملیات بازار

چین پس از ایالات متحده امریکا، دومین اقتصاد بزرگ جهان بشمار میرود. براساس آخرین گزارش منتشر شده، دولت چین قصد دارد تا در سال ۲۰۱۸ میلادی محدودیت‌های شدیدی را بر فعالیت های اقتصادی خطرزا اعمال کند. فعالیت‌های با خطر بلند اقتصادی، تهدیدی برای مؤسسات تجارتی عمده چین محسوب می‌شوند. طبق آخرین آمار تولید ناخالص داخلی این کشور طی سه ماه نخست ۲۰۱۸، ۶.۵ در صد بوده که در مقایسه با ۶.۹ درصد سال ۲۰۱۷ در حال کاهش می باشد، این در حالیست که شاخص های انفلاسیون و بیکاری جهت روبه رشد داشته است.

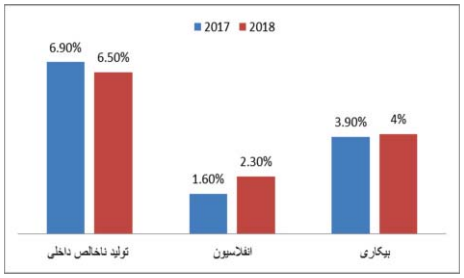

مقایسه تولید ناخالص داخلی، نرخ انفلاسیون و نرخ بیکاری چین طی سال های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸

اما با این همه، به طورکُلی، چشم انداز اقتصادی چین در سال ۲۰۱۷ قناعت بخش بوده است، زیرا طی این مدت، در بازار کار این کشور بیشتر از ۱۱ میلیون شغل ایجاد گردیده، رشد تولید ناخالص داخلی این کشور به ۸۲.۷ تریلیون یوان رسیده و طبق پیش بینی های انجام شده، این رشد تا سال ۲۰۲۲ به ۱۰۰ تریلیون یوان خواهد رسید.

نرخ رشد تولید ناخالص داخلی چین از جنوری ۲۰۱۵ الی جنوری ۲۰۱۸

اقتصاد چین عمدتاً بر سرمایه‌گذاری مبتنی بر قرض و صادرات استوار است؛ هر چند این کشور در حال حاضر توجه عمدهٔ خود را بر پایه رشد اقتصادی بطی، ولی پایدارتر بنا نهاده است، اما تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا مبنی بر وضع تعرفه های بلند وارداتی به فولاد و المونیم چین عاری از لطمه اقتصادی به این کشور نخواهد بود.

ایالات متحده امریکا بزرگترین واردکننده فولاد و المونیم در جهان است و میزان واردات این کشور، چهار برابر صادرات این اقلام به خارج است. ژانگ یسوی، سخنگوی کنگره ملی خلق چین، در واکنش به اعلامیه جنجالی دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا گفته است که با توجه به حجم ۵۸۰ میلیارد دالری سال گذشته مبادلات تجاری میان امریکا و چین اصطکاک های وجود خواهد داشت. چین میگوید که به دنبال جنگ تجاری با امریکا نیست، اما در صورتی که اقتصادش لطمه ببیند، آرام نخواهد نشست.

قابل ذکر است که چین بودجه نظامی سال ۲۰۱۸ میلادی را مبلغ ۱۷۵ میلیارد دالر اعلام کرد که در مقایسه با سال میلادی گذشته، افزایش ۸ درصدی را نشان میدهد. این کشور که واردکننده عمده مواد خام، از جمله نفت، از خارج است، نقش مهمی در تولید کالاهای مورد نیاز کشورهای دیگر ایفاء می کند.▣

منابع:

1. Bloomberg
2. https://tradingeconomics.com/china/gdp-growth

اقتصادي خبرونه

ایران له افغانستان سره سوداګرۍ کې د پاکستان ځای نیولی

ایران، د پاکستان پر ځای، د افغانستان په لومړي لمبر سوداګریز شریک بدل شوی دی. د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو د خونو مرستیال خانجان الکوزي له رسنیو سره په مرکه کې وویل چې ایران تېر لمریز کال افغانستان ته شاوخوا ۱.۹۸ میلیارد ډالرو په ارزښت صادرات درلودل، خو افغانستان ایران ته یوازې ۳۱.۴ میلیونه ډالر واردات کړي دي.

له ایران سره د تجارت د زیاتېدو یو علت دا هم دی چې افغانستان اوس د پاکستان پر ځای له ځینو نورو هېوادونو سره سوداګریزې اړیکې او ترانزیت زیات کړي دي.

ښاغلي الکوزي وویل چې افغانستان په دې موده کې بیا له پاکستان سره ۱.۳ میلیارد ډالر او له چین سره شاوخوا یو میلیارد ډالر سوداګري کړې ده.

افغانستان وړم کال (۲۰۱۶) له پاکستان سره ۲.۲ میلیارد ډالر صادرات او واردات درلودل چې اوس سم نیمایي کم شوي دي. له نړۍ سره د افغانستان د تېر لمریز کال د ټولو صادراتو او وارداتو اندازه د ښاغلي الکوزي په خبره اووه میلیارد ډالرو ته رسیږي، چې ډېر یې له همدغو دریو ګاونډیو ایران، پاکستان او چین سره وو.

افغانستان نړۍ ته تر ډېره تازه میوه، وچه میوه، قالینې او سبزیجات صادروي، خو له نړۍ نه بیا خوراکي توکي، ساختماني مواد، ټوکر، موټر، طبي درمل، الکترونیکي وسایل، د فابریکو لپاره خام مواد او داسې نور توکي واردوي.

د چابهار بندر په پرانیستلو سره افغانستان له هند او ایران سره تجارتي روابط لا ښه او آسانه شي، افغان چارواکي وایي اوس افغانستان یوازې پر پاکستان تکیه نکوي، بلکې د نړۍ نورو هېوادونو ته هم د تجارت لارې خلاصې کړې دي.

تولید برق در توربین اول بند برق نغلو عملاً آغاز شد

تولید برق در توربین اول بند برق نغلو عملاً آغاز شد. وحیدالله توحیدی سخنگوی شـرکت بـرشـنا گـفـت که این توربین ظرفیت تولید ۲۵ میگاوات برق را دارد، اما در حال حاضر بنا بر کمبود آب صرف می تواند ۱۵ میگاوات برق تولید کند.

آقای توحیدی افزود: "یونت اول بند برق نغلو ظرفیت تولید ۲۵ میگاوات برق را دارد که از سوی کمپنی روسی به کمک مالی بانک جهانی بازسازی و عملآً به بهره برداری سپرده شد." این توربین بند برق نغلو به هزینه ۶.۶ میلیون دالر بازسازی شده است. این بند دارای سه توربین است و در مجموع ظرفیت تولید ۷۵ میگاوات برق را دارد که پس از هشت سال توقف توربین اول بند برق نغلو به هزینه بیش از شش میلیون دالر بازسازی و به بهره برداری سپرده شد.

ظرفیت تولیدی این توربین ۲۵ میگاوات است. برای خودکفایی و تولید داخلی تبدیل کردن برق وارداتی به برق ترانزیتی ازطرح های جدید آنان است. همزمان با این نماینده مردم ننگرهار در شورای ملی از نبود برق کافی و دوامدار در ولایت های شرقی نیز نگرانی می کنند.

نړیوال بانک له افغانستان سره د شاوخوا ۷۰۰ میلیونه ډالرو ورپیا مرستې اعلان کړی

دا پیسې د دریو کلونو په موده کې د روغتیا، تکنالوژۍ او د دولتي بانکونو د پرمختیا لپاره د دولتي بودجې له لارې لګول کیږي. حکومتي چارواکو ویلي چې د مرستو په لګولو کې د پوره روڼتیا لپاره به روغتیایي پروژې د دریم لوري لخوا و ارزول شي.

افغانستان سره د ۶۹۱ میلیونه ډالره ورپیا مرستې سند د

»

وری په ۲۳ نیټه د مالیې وزارت او د نړیوال بانک استازو ترمنځ لاسلیک شو.

د دې مرستې ۶۰۰ میلیونه ډالره د روغتیایي خدمتونو پراختیا ته ځانګړې شوې. د روغتیا لپاره په دوهمه لویه پیمانه مرسته د داسې یوه هېواد لپاره چې لږ تر لږه ۴۰ سلنه وګړي یې روغتیایي خدمتونو ته لاسرسی نه لري، ښه زیری بلل کېږي.

د عامې روغتیا وزارت د شمېرو له مخې، افغانستان کې شاوخوا ۶۰ سلنه خلک روغتیایي مرکز ته د رسېدو لپاره اړ دي یو ساعت پیاده مزل وکړي. د افغانستان د مالیې وزیر اکلیل حکیمي وویل؛ دا مرسته په حکومت کې د اصلاحاتو لپاره د نړیوالې ټولنې د ژمنتیا ښکارندویه ده. د نړیوال بانک نوې مرسته به د افغانستان د حکومتي بودجې له لارې د مالیې او روغتیا وزارتونو لخوا لګول کېږي.

نړیوال بانک، د افغانستان له لویو تمویلوونکو بنسټونو دی چې په تېره یوه نیمه لسیزه کې یې شاوخوا څلور میلیارده ډالره دې هېواد سره مرسته کړې.

صادرات هرات در سال ۱۳۹۶، ۲۱ درصد افزایش یافته است

اتاق تجارت و صنایع ولایت هرات می گوید، صادرات محصولات مختلف این ولایت در سال ۱۳۹۶ در مقایسه با سال ۱۳۹۵، ۲۱ درصد افزایش یافته است. سعد خطیبی رئیس این اتاق به رادیو گفت، تاجران و سرمایه گذاران در سال ۱۳۹۶، ۶۸ میلیون دالر صادرات داشته‌اند.

به گفته آنها، بیشتر تاجران و سرمایه گذاران ولایت هرات محصولات مانند سنگ مرمر، محصولات زراعتی، لبنیات را به کشورهای مانند ترکیه، چین و ایران صادر کرده است.

افغانستان صادراتی مالونه د ازبکستان او قرغزستان له لارې چین ته صادرېږي

ازبکستانی رسنیو راپور ورکړی چې د تاشکند او کابل چارواکو چین ته د ازبکستان او قرغزستان له لارې د افغانستان صادراتی توکو په اړه هوکړه کړې ده. د ازبکستاني رسنیو راپور له مخې، دغه هوکړه د ازبکستان پلازمېنه تاشکند ته د افغانستان د ټرانسپورت وزیر محمد حمید طهماسی د سفر او د دواړو هېوادونو د خبرو پرمهال ترلاسه شوې ده.

د دې هوکړې له مخې، چین ته د افغانستان صادراتي توکو د لېږد او رالېږد په موخه د تاشکند – اندیجان – اوش – ایرکشتام – کاشګار څخه ګټه اخیستل کېږي او د توکو د لېږدولو وسایل په قرغزستان کې د ایرکشتان له لارې چې د سیند له کچې څخه 3.5 زره متره لوړ دی او له فرقانې څخه چین ته د واټ تر ټولو لنډ بهیر ګڼل کېږي، دغه هېواد ته رسوي.▣

سرچينې:

د امریکا غږ راډیو، وری ۲۰، ۱۳۹۷

رادیو آزادی، حمل ۲۴, ۱۳۹۷

بی بی سي راډیو، ۱۰ اپریل ۲۰۱۸ – ۲۱ وری ۱۳۹۷

رادیو آزادی، حمل ۲۳, ۱۳۹۷

پښتو نیوز، ۲۱ حمل ۱۳۹۷

د افغانستان اقتصادي پیاوړتیا په کرنیز سکتور پورې تړلې

د افغانستان اقتصادي پیاوړتیا د نورو سکتورونو ترڅنګ په کرنیز اقتصاد پورې تړلې، نو ځکه په‌کار ده چې د کرنې او کروندګرو لپاره لازمې اسانتیاوې برابرې شي، څو په افغانستان کې د کرنیزو محصولاتو په زیاتیدا او د غله جاتو له پلوه ځان بساینه رامنځته شي.

د افغانستان دولت هوډ لري چې په کرنیزو ځمکو کې له ودانیزو چارو مخنیوی وکړي، د همدې لپاره باید په کرنیزو ځمکو کې د کورونو او ساختمانونو له جوړولو په مخنیوي کې جدي ګامونه پورته شي او په دې برخه کې یې افغانستان دولت د کرنې او مالدارۍ وزارت ته جدي لارښوونه کړې چې په کرنیزو ځمکو کې د هر ډول ودانیزو چارو مخه ونیسي.

د افغانستان د کرنې وزارت په اند؛ روان کال د اصلاح شویو تخمونو او سرې د ویشلو ترڅنګ د هغو کرنیزو پروژو د کارونو له څرنګوالي څخه کتنه کیږي، چې د افغانستان دولت د کرنیزې برخې د پیاوړتیا لپاره په لاره اچولې چې ځینې بشپړې او ځینې نورې یې تر کار لاندې دي.

اوسمهال د افغانستان د کرنې سکتور د پیاوړتیا لپاره ډېرې پروژې په لاره اچول شوي، د افغانستان د بهیدونکو اوبو مدیریت لپاره هم پلانونه جوړ شوي چې د پلي کیدو لپاره یې دولتي اړوندې اداري لاس پکار دي، څو په راتلونکې کې د کرنیز سکتور د غښتلتیا لپاره لارې چارې هوارې شي.

د یادونې وړ ده چې په دې برخه کې د افغانستان ولسمشر جلالتماب محمد اشرف غنی جدي دی او دا د دې شوونه کوي چې د ورته بندونو په جوړیدو سره زرګونه جریبه ځمکه خړوب شي، خو د هېواد کرنیز مساعد اقلیم ته په کتو دا هر څه کم دي او باید پدې برخه کې ډېر کار وشي.

پر کرنه پانګونه د افغانستان پر ځان بسیا کېدو لپاره غوره فرصت دی، د ملګرو ملتونو د خوړو او کرنې سازمان د معلوماتو له مخې په افغانستان کې د کرنې په برخه کې پانګونه، د چټک اقتصاد او کارموندنې په موخه د یوه غوره او چټک اقتصادي پرمختګ شوونه کوي.

په افغانستان کې د کرنې پراختیا او په دې برخه کې د پانګې اچونې لپاره ډېر فرصتونه شته، خو په دې برخې کې د لړې پانګونې او د نړیوالو له خوا د لږ پاملرنې له امله ډېر اقتصادي فرصتونه له لاسه وتلي او لاهم روان دي.

د افغانستان دولت اوس د روانو اوبو او سیندونو لپاره د بندونو جوړولو تابیا نیولې چې له دې سره به د هېواد په میلیونونو هکتاره شاړه ځمکه په اوبو خړوب او د افغانستان کرنېز محصولات به ډېروالی وموموي. همدا ډول باید په کرنیزو تخنیکي وسایلو پانګونه وشي، له دې سره به د افغانستان د کرنې سکتور له امله نړیوالو هېوادونو ته اړتیا کمه شي.

افغان دولت د اوبو په سم مدیریت سره کولی شي د کرنې سکتور پیاوړی کړي او افغانستان په یو کرنیز هېواد بدل کړي. افغانستان ۵۷ میلیارده متر مکعب بهېدونکې اوبه او ۱۸ میلیارده متر مکعب تر ځمکې لاندې اوبه لري، خو یواځې ۳۰ سلنه اوبه یې کارول
»

کېږي او بهېدونکې اوبه يې اوسمهال د پاکستان او ايران هېوادونو له خوا تر ډېره ګټې اخيستل کېږي.

په هېواد کې د مناسب اقليم شتون، پراخې بهېدونکې اوبه او ۲۱ ميليونه هکتاره ځمکه د کرنې په برخه کې د ميلياردونو امريکايي ډالرو پانګونې ته لاره هواروي او ډېر ژر به افغانستان د نړيوالو هېوادونو سره په کرنيزه برخه کې سيالۍ ته وهڅوي او افغاني محصولاتو ته اړتيا به څو چنده شي.

که چېرې افغانستان دولت پر کرنه پانګونه زياته کړي، د کرنيزو محصولاتو کميت او کيفيت ته ځانګړې پاملرنه وکړي او يادو محصولاتو ته په ملي او نړيواله کچه د خرڅلاو بازار ومومي، ډېر ژر به افغانستان ځان بساينې ته ورسېږي.

د افغانستان د ملي اقتصاد د پياوړتيا لپاره کرنه او پر کرنه پانګونه بايد د حکومت له لومړيتوبونو څخه وي، د کرنې لپاره ټاکل شوې بودجه کې زياتوالی او همدارنګه په هېواد کې د کرنې سکتور ته د بهرنيو پانګوالو پاملرنې جلبولو کې بايد د پام وړ ګامونه پورته شي.

د افغانستان دولت بايد نړيوال سازمانونه وهڅوي چې د افغانستان محصولاتو ته بازار موندنې او کروندګرو د هڅونې په موخه بايد بېلابېل پروګرامونه په لاره واچوي، څو هم کروندګرو په ژوند کې بدلون راشي او افغان بزګر د نا مشروع کښت(ترياکو) پرځای هم مشروع کرنيز محصولات زيات او هم د افغانستان اقتصادي پرمختګ لپاره لارې چارې هوارې شي.

دغه راز د افغانستان د کرنې سکتور د پياوړتيا لپاره بله اړينه موضوع د هېواد په بېلا بېلو سيمو کې د سړو خونو جوړول دي او ډېری بزګران له بېلابېلو رسنيو سره مرکې کړي څرګندوي چې خصوصي کمپنيو له خوا د سړو خونو جوړيدل او د له دوی څخه د پيسو اخيستل ستونزې زيږوي. د بزګرانو د غوښتنو پراساس دولت دې دوی ته داسې سړې خونې جوړې کړي چې مصرف ونه لري، ځکه په اوسنيو شرايطو کې خپلو اولادونو ته د نفقې برابرولو په لټه کې دي او هغه هم له ډېرو ستونزو سره لاس او ګريوان دي.

د کرنې وزارت د معلوماتو له مخې، په تېرو کلونو کې د هېواد په کچه د پياز او کچالو د ساتنې څه باندې ۲۸۰۰ سړې خونې جوړې شوي چې په ټوليز ډول د څه باندې ۶۳ زره متريک ټنه پيازو او کچالو د ساتنې وړتيا لري او همداراز د مېوو او تازه سبزيجاتو په موخه يې هم په زرګونو سړې خونې جوړې کړي او دا چاره به ترهغه دوام ولري چې د افغانستان د ټولو بزګرانو اړتياوې بشپړې شي.

د يادونې وړ ده چې د خوړو او کرنې نړيوال سازمان هر کال د ۱۷ ميلياردو امريکايي ډالرو په ارزښت بېلابېل ډوله کرنيز محصولات او خدمات نړيوال بازار ته وړاندې کوي او په همدې توګه شرکتونو او کمپنيو ته فرصت برابروي، تر څو خپل کرنيز محصولات او نور خدمات نورو نړيوالو سازمانونو ته ور وپېژني، ځکه د افغانستان د مالي تمويل ستره سرچينه کرنيز سکتور دی چې بايد پرې کار وشي.▣

حميدالله فيضي

اخيستنې:

https://pa.azadiradio.com/a/29127234.html ،۷ د ورې ۱۳۹۷ کال،

https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02

www.clovekvtisni.cz/media/publications/843/file/agriculture-practical-hand-book-pashto.pdf

تشبثات کوچک و نقش آن در رشد اقتصاد کشور

راه اندازی تشبثات کوچک می‌تواند تجربهٔ پُر از هیجان و جالب باشد، اما قبل از کارآفرینی و شروع آن عواملی وجود دارند که باید آن‌ها را در نظر داشته باشیم. از جمله اینکه کار را بدون داشتن سرمایه اولیه راه‌اندازی می کنید یا برای شروع کار سرمایه‌ی لازم را در اختیار دارید؟ اینکه در چه حوزه ی (غذا، طراحی نرم افزار و یا کدام کار خانگی) کسب و کار خود را می‌خواهید یا آغاز کنید؟ فرقی نمی کند که چه کاری و در کجای دنیا قرار است راه اندازی کنید، هر جا که باشید مسیر کُلی که به عنوان کارآفرین باید طی کنید، مشابه است. پس بهتر است به دنبال پاسخی برای این سوال کُلی بگردیم.

چگونه یک تشبث کوچک را راه‌اندازی کنیم؟

راه اندازی تشبثات باید اصولی باشد. اگر قصد راه اندازی کسب و کار را دارید، لطفاً همه جانبه فکر نمائید. کسب و کار کوچک باید معقولانه طرح‌ریزی شود تا مشکلات سد راه آن بمیان نیاید.

در امریکا حدود ۵.۲۲ میلیون کسب و کار مستقل در بخش زراعت وجود دارد که ۹۹ درصد آن کسب و کار کوچک (Small Business) به حساب می‌آیند.

برای این که به صورت درست یک کار را طرح‌ریزی و آن را در مرحله اجراء قرار دهیم، نیاز است که مراحل و نکات ذیل را به صورت درست و دقیق عملی نمائیم.

در مرحله اول ذهن تان را برای آغاز بازی پیش رو و یا یک تشبث جدید آماده کنید. دلیل موفقیت چشم‌گیر کارآفرینانی چون بیل گیتس، اینست که ذهن شان را مثبت تربیت کرده اند. یکی از اولین کارهاییکه برای کارآفرینی باید انجام

غلام حسن زاهدی

دهید، ایجاد تفکر و ذهنیت کارآفرینانه است. به یاد داشته باشید که برای کسب و کارتان باید سرانجام روزی شغل فعلی را رها کنید. پس باید از نظر روحی و ذهنی آماده گی داشته باشید و برای چالش‌های پیش رو آماده شوید.

کارآفرینی که دیدگاه کارآفرینانه نداشته باشد، هرگز موفق نخواهد شد. باید مهارت‌هایی چون رهبری، مذاکره و برقرار کردن رابطه و شبکه‌سازی با دیگران را در خودتان ایجاد کنید.

شما همچنین باید برنامه‌هایی را برای اشتراک در سمینارهای مربوط به کسب و کار تدارک دیده تا برای

»

کارهای آینده مجهزتر و قوی‌تر باشید. تهیه یک طرح کسب و کار به شما توانایی فکر کردن به کُل فرآیند کسب و کار (از شروع تا تولید و فروش کالا یا خدمات) را می دهد. لازم نیست طرح بالابلند و طولانی تهیه کنید؛ تنها موارد لازم را در نظر گرفته و از پرداختن به جزئیات بی مورد خودداری کنید.

در مرحله دوم طرح قویی برای راه اندازی تشبث یک نیاز مهم است. برای ادارهٔ موفق، احتیاج به یک طرح کسب و کار دقیق و قوی دارید. اگر قصد راه اندازی کسب و کار نوپایی را دارید، حتماً به آن احتیاج خواهید داشت. یک طرح کسب و کار خوب، مبلغ تقریبی که برای شروع آن ضرورت دارید، مبلغی که برای رشد کار خود نیاز خواهید داشت و مکانی که قرار است در آن کسب و کار برپا شود، را شامل می‌شود. بعد، باید ببینید که ایده‌ی مورد نظر تان تا چه حد قابلیت سودآوری دارد. چه اصلاحاتی برای درست انجام دادن کار باید اعمال کنید. مهم‌ترین عامل یک تشبث کارآفرینانه برای رسیدن به موفقیت، ارائه راه حلی برای مشکلات مشتریان است، یا پاسخ خلاقانه به نیازهای آن‌ها و یا ابتکار تولید یک کالا یا خدماتی که بازار به آن احتیاج دارد.

در مرحله سوم به دنبال همکار یا شرکای قابل اعتماد باشید. در همه تشبثات نوپا، همکاری نکتهٔ حایز اهمیت است. در حقیقت یکی از رموز موفقیت شرکت های چون اپل، میکروسافت، گوگل و اینتل همین همکاری است، اما قبل از انتخاب شریک کاری، مطمئن شوید که آن شخص با شما دیدگاه و چشم انداز مشترک دارد. بدون همکاری دو طرفه کسب و کار شما رشد نخواهد کرد.

یکی از قوانین هوشمندانهٔ شراکت تجاری، امضای قرارداد انحلال شراکت است. به این دلیل که اگر احیاناً همه چیز بر وفق مراد پیش نرفت راه خروجی منطقی و مناسبی باقی بماند.

مرحلهٔ دیگر اینکه، هر وقت از اول شروع نکنید، بلکه کسب و کار جدید را نیمه وقت آغاز کنید. آغاز و انجام هر کار را سنجیده و شروع بکار نمائید. پس از برداشتن قدم‌های فوق، گام بعدی شروع کار مورد نظرتان است. من همیشه بر اهمیت این نکته برای کارمندان تأکید می کنم. حقیقت این است که بسیاری از ما برای برپا کردن کسب و کار خود برنامه ریزی می‌کنیم ولی همه ی ما آمادگی برخواستن و راه افتادن یک‌باره را نداریم. پس منتظر چراغ سبز نمانید.

مرحله دیگر برنامه ریزی است. برای تحقق مفکوره تان باید بنشینید و برنامه‌ریزی کنید. اگر برای کارآفرینی، قرار است وام بگیرید یا سرمایه‌ی جذب کنید، لازم است که برنامه کسب و کار خود را منظم و منسجم در قالب طرح تدوین کنید. این برای روشن کردن اهداف و نحوه یا جریان‌ها به شما کمک می کند و پیشبرد کار تان حایز اهمیت است. جدایی از طرح کسب و کار، برای موارد دیگری که در این طرح ذکر نمی شود، از جمله موارد جزی، امور روزمره، قرارهای کاری، تماس با مشتریان و ... است که باید به آنها برنامه داشته باشید. کارآفرینی به خصوص در حوزه راه اندازی تشبثات نو پا به سرعت کوهی از وظایف و کارهایی که باید انجام شوند را بر شما خواهد گذاشت و بدون برنامه، پیگیری امور بسیار مشکل و شاید غیر ممکن خواهد بود.

تقسیم کار یکی از مراحل دیگر تشبثات است.

»

راه‌اندازی و پیگیری امور یک کسب و کار نوپا، میزان زیادی از وقت و انرژی شما را به خود اختصاص می‌دهد و نیازمند کار و تلاش بسیار است. قدم بعدی برای شروع کار، تخصیص بهینه‌ی زمان است.

چند ساعت از روز را به کار کردن بر روی کار شخصی خود اختصاص خواهید داد؟

آیا می‌خواهید کار تان را آخر هفته‌ها بگردانید؟

باید به این سوال ها پاسخ دهید. اگر می‌خواهید کسب و کارتان دوام داشته باشد، باید برای ساختنش زمان بگذارید. اینجا جایی است که شرکای شما وارد قضیه می‌شوند. اگر شریکی دارید وظایف را تقسیم کنید و دایم به خودتان یادآوری کنید که نسبت به موفقیت یا شکست هر تکلیف مسئولیت آن‌را بپذیرید.

ساختارکسب و کارتان مرحلهٔ دیگریست که باید در ابتداء به آن توجه کرد. در دنیای کارآفرینی، ساختار تشبثات که پیش می گیرید، بسیار چیزها را تعیین می کند. از نحوه محاسبه و پرداخت مالیات تا سطح مسئولیت قضایی و حتی نام تجاری کسب و کارتان به ساختاری که برای استارت اپ خود تعریف می کنید، ربط دارد. ممکن، انتخاب کنید که تنها مالک شرکت باشید یا ترجیح بدهید که شریک یا شرکای تجاری دیگری هم داشته باشید و زمانی هم به سراغ شرکت‌های سهامی یا بامسئولیت محدود بروید. با مراجعه به قانون تجارت کشوری که در آنجا کار را شروع می کنید در باره انواع شرکت‌ها و ساختارهای آن‌ها تحقیقات لازم را انجام دهید. البته امکان انتخاب یک ساختار اولیه و بعد انتخاب ساختاری بهتر هم وجود دارد، اما اینکار مستلزم اشراف بر قوانین است، زیرا اشتباهات حقوقی نتایج نامطلوبی را در پی خواهد داشت.

مرحله دیگر در تشبثات اینست که افسرده نشوید؛ مقاوم باشید. راه اندازی تشبثات نو پا مثل آب خوردن نیست، بلکه کار سخت و سنگین می طلبد، اما به یاد داشته باشید که هر چقدر مسیر، پر استرس و دشوار شد، تسلیم نشوید.

اگر احساس کردید که از نظر روحی تحت فشار و دچار اضطراب هستید، شرایط سخت و پراسترسی که کارآفرینانی هم‌چون لری پیج (Larry Page)، دیوید فولی (David Foli) و مایکل دل (Michael Dell) کارشان را در آن آغاز کردند، به یاد آورید.

از این آدم‌ها برای خودتان مُدل و الگو درست کنید. از اشتباهاتشان درس بگیرید و مطالبشان را بخوانید. این سریع‌ترین راه موفقیت و توسعه‌ی کسب و کار نوپای شماست. "اینکه کجا هستید مهم نیست، اینکه به "کجا می‌روید" تعیین کننده است."

سر انجام نتیجه می گیریم که راه اندازی تشبثات زمینهٔ رشد و اقتصاد کشور و در عین حال زمینه کار را برای شهروندان کشور فراهم می‌نماید. لذا لازم است که این فکر در تمام افراد خلاق و مبتکر تکافو شود و زمینه برای راه اندازی شرکت‌های کوچک فراهم شود تا از افکار خویش استفاده بهینه نمایند.▣

منابع و پی‌نوشت‌ها:

1. کتاب مردان ثروتمند.
2. ۱۲۰ قانون برایان تریسی.
3. سایت راه اندازی کسب و کار
4. مقاله تاسیس شرکت‌ها کوچک

مسکن،
یکی از نیاز های اصلی زنده‌گی

مسکن منحیث یکی از ضروریات مبرم بشری در هر برهه زمانی نزد خانواده ها مطرح بوده و حکومت ها در جوامع مختلف برای تأمین آن تلاش نموده اند، قسمیکه بیشتر کشورها تأمین مسکن را جزوی از برنامه ریزی های توسعه ای کشور شان قرار داده اند.

یکی از مهمترین روش ها جهت تأمین مسکن برای افراد کم درآمد در شهرها، پیوستن فعالیت‌های ساخت و ساز مسکن میان بخش‌های دولتی و خصوصی است. برنامه ریزی برای تهیه مسکن به افراد کم درآمد، یکی از موضوعاتی است که باید به آن توجه بیشر صورت گرفته و در این قسمت از تجارب کشورهای دیگر استفاده گردد.

علی‌الرغم تأکید دایمی بر اهمیت مسکن به عنوان نیاز اصلی و حق بنیادین، درصد قابل توجهی از خانواده های شهری قادر به تأمین آن نشده اند. این موضوع روز بروز پیچیده تر شده و شرایط زنده گی خانواده‌های شهری بیشتر بسوی بحرانی شدن به پیش می رود. بادرنظر داشت این موضوعات، هماهنگی سیاست های تأمین مسکن در کشور ما یک امر ضروری و از اهمیت بسزایی برخوردار است.

طبقات کم درآمد جامعه بخاطر فقدان درآمد و پس انداز، قادر به استفاده از اعتبارات و تسهیلات بانکی نمی باشند. سرمایه گذاری دولت بطور مستقیم در این بخش در امر تصمیم گیری، تولید مسکن و واگذاری آن به خانواده های کم درآمد با شرایط سهل، یکی از راه های است که به این معضل نقطۀ پایان می گذارد، در غیر آن محلات غیر رسمی و پیدایش نواحی مسکونی جدید در حاشیۀ شهر ها ظهور می نماید که باعث پیدایش ساخت و ساز های نا هنجار خواهد شد.

روی همین اصل، برای بدست آوردن مسکن و مقابله به محله های نا امن و جلوگیری از توسعۀ آنها، افزایش جذابیت زنده گی و مسکن ارزان قیمت در بخش مسکن به سرمایه گذاری های لازم نیاز است. در کشور ما که ارزش مالکیت مسکن به مراتب بالاتر از ارزش مالکیت مسکن در کشور های توسعه یافته بوده و حتی مالکیت مسکن از امور مربوط به تعلیم و تربیه، خدمات صحی و... با ارزش تر بوده که به همین علل،

»

مردم کم درآمد و متوسط الحال امکان خرید و مالکیت مسکن را ندارند.

مشکلات مرتبط بخش مسکن در کشور ما را توسعهٔ شهر نشینی، گرانی قیمت مواد ساختمانی، مصارف بلند تولید مواد ساختمانی، کمبود یا نبود خدمات زیر ساخت های اساسی در این بخش، افزایش قیمت زمین و روی آوردن تعداد عمدهٔ از خانواده های شهری به تصرف زمین‌های وسیع در حاشیهٔ شهر ها بخاطر ساختن خانه تشکیل میدهد.

در حال حاضر فقدان مسکن و بی سرپناهی یکی مشکلات اساسی مردم افغانستان محسوب میگردد، زیرا رشد سریع جمعیت، آرزوی شهرنشینی، افزایش فقیر نشینی در حاشیهٔ شهر ها، مهاجرت های داخلی، فقدان منابع مالی کافی، مشکلات مربوط به عرضه زمین، تأمین مواد ساختمانی و کمبود نیروی انسانی متخصص از مشکلات عمده در این زمینه محسوب می گردند.

علاوه بر اینکه سرمایه گذاری در بخش مسکن فرصت اشتغال زایی را در کشور ما فراهم می سازد، بلکه ساخت هر واحد مسکونی به زمین مربوطه، به مواد ساختمانی، سرمایه، تکنالوژی ساختمانی و نیروهای انسانی وابستگی دارد که چرخه های اقتصادی را به حرکت می آورد.

در شرایط کنونی، بسیاری از افراد و خانواده‌ها فاقد سرپناه بوده، که به شمول عودت کننده گان و بیجاشده گا ن در ویرانه ها، اماکن نامناسب، خیمه ها و یا خانه های کوچک بدون آب، برق و بدون سیستم فاضلاب زنده گی خود را به پیش می‌برند.

بخش مسکن از بخش های پیش رو در اقتصاد تمام کشورها است. توجه به آن علاوه بر تأثیرات ژرف اجتماعی ـ فرهنگی، از نظر اقتصادی نیز دارای اهمیت بوده و همانند چرخه‌های محرک رشد و توسعه کشور ما عمل می کند. افغانستان می تواند از این صنعت به عنوان چرخه محرکهٔ رشد و مولد اشتغال زایی استفاده نماید.

بخش مسکن می تواند با مدیریت خوب، سرمایه گذاری وافر و تولید مواد ساختمانی استندرد در داخل کشور، ما را از وابستگی در این عرصه نجات دهد. علاوه بر آن می تواند به رشد اقتصادی کشور کمک کرده و در شرایط بحرانی، رشد مثبت اقتصادی را به صورت پایدار تضمین نماید.

در افغانستان بخش مسکن توان جذب سرمایه گذاری را داشته و یک پروسهٔ اشتغال زا می باشد، بر اساس مطالعات انجام شده میتوان گفت که در بدل ساخت هر ۲۰۰ متر مربع ساختمان، ۴ شغل مستقیم و یک شغل غیر مستقیم ایجاد می گردد. مسکن برای افراد ماهر و غیر ماهر شغل ایجاد نموده، آنها را قادر می سازد تا پس انداز داشته و زنده گی خود را رونق بخشند.

در حال حاضر توزیع درآمد در جامعه افغانستان به شکلی نیست که مردم کم درآمد، توانمندی تأمین مسکن را داشته باشند. این افراد قدرت خرید خانه از طریق بازار آزاد را ندارند، بناءً لازم است تا مورد حمایت قرار گرفته و دولت با مداخله در این روند آنها را کمک کند.▣

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

1. نگاهی به وضعیت مسکن در افغانستان / نویسنده محمد عظیم عظیمی www.bbc.com/.../afghanistan
2. رئیس طرح برنامه های منطقه ای وزارت امور شهر سازی / تاریخ نشر / ۲۳ / ۶/ ۱۳۹۲
3. www.aisa.org.af/ / نگاهی بر وضعیت سرمایه گذاری در افغانستان
4. www.virascince.com / مسکن قابل استطاعت – پایگاه علمی ویرا ساینس

پول افغانی نشانهٔ افتخار،
اقتدار و هویت ملی ماست!

بانک

ماهنامهٔ د افغانستان بانک

سال یازدهم شماره ۱۳۰، حمل ۱۳۹۷

د افغانستان بانک

ګرانو هیوادوالو! زمونږ د ګران هیواد پولي واحد، افغانۍ دي